

310412 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 8. } టెన్ పట్టణము 1921 వ సం॥ డిశంబరు నెల 3 తేది శనివారము } No. 202
నంపుటము. ౮ } దుర్మతి నామ సంవత్సర మాగ్గ శిరమా సమృద్ధిచ వితిర. } నంచిక. ౨౦౨

ప్రస్తుతము మా గోదాములందుఁడు బండారమునుండి తక్షణమే

సరఫరా చేయగలము

మాకు
వ్రాయుడు, తంతికొట్టుడు,
లేక
టెలిఫోను చేయుడు,

మాకఫీసుకు నేరులో
వచ్చి మాతోకలసి
మాట్లాడుడు

బాయిలర్లు,
పార్లబుల్లు, ఆవిరిఎంజినులు,
సంపూర్ణమైన ఆవిరి సాధనయంత్రములు, ఆవిరి,
సెంట్రీపూగల్ కంపులు, రోడ్ రోలర్లు, నూనెట్రాక్టరులు,
క్రశస్త్రమైన ఎంజిల్ బర్లు రైస్ మిషిన్ల, పిండియంత్రములు, డిస్
ఇంటిగ్రేటరులు, బ్లాక్ స్టోను నూనె ఎంజినులు, పుల్లీలు, బెల్టింగులు, ప్లమ్మర్
బ్లాకులు, బెల్టింగునూనెలు మున్నగునవి
మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి.

ఫోను నెం 108

తంతివిలాసము ఎంజిను మద్రాసు

నెం 9, నెకండు

లైనుబీచ్,

మార్షల్ సన్స్ అండు కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

ఎంజినిరులు

కలకత్తా

మదరాసు

బెజవాడ

బొంబాయి

లాహోరు

తంజావూరు

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడ
మా అమృతాంజనమును వాడి
సంత మాత్రమున నయమగును.
సులభ నెల 0-10-0 అణాలు

మోహనీతైలము

సీసా 1-8 0-12-0

తామరతైలము

శబ్ది 1-8 0-8-0

వండ్లపొడి

శబ్ది 1-8 0-2-0

అమృతాంజనము డిపో,
బొంబాయి మదరాసు.

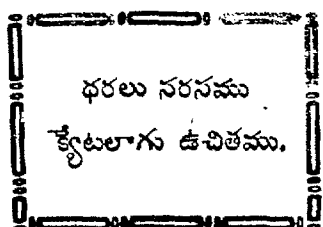
పిండివత్రికముతోటా కుపాకి ముద్రపెట్టమగు కంపెనీవారిచే
కేసుబద్ధది. (8068)

శాసనాధిపతులగు రిజిస్ట్రార్లు. ఆరులేక విడుదలౌటయె
క్కునవి. [స్థాపితము ౧౮౬౩ సం.

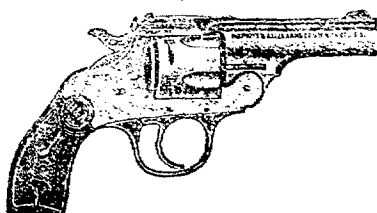

౧౨ నెలలద.

కాళము-3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములతో దొరుకును.

ధరలు సరసము
కేటలాగు ఉచితము.

చిన్నవి. కేబుల్ లో పెట్టుకొనికొని కూడ దొరుకును.

యం. వి. రామానుజం కెట్టి అండు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, టూదా

ఆరోగ్యములకు గాను

మీరు-

219

తక్షణమే

ప్రాసిత కపాట ఖర్చులు కూడను అపేక్షించక ఇప్పుడే మీద
ఒక ప్రతి "కామశాస్త్రము" కంపెనీదము.
త్వరకుదుడు!

వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవిందజీ,
అతంతిగము యావధానము, 26, బ్రాడ్వే, మదరాసు

Awarded First Class Certificates and Gold Medals by the South Indian Ayurvedic Conferences and Exhibitions 1919, 1920 and 1921.

"SIDDHA KALPA MAKARADHWAJA"

(REGISTERED)

THE WONDERFUL DISCOVERY IN THE MEDICAL WORLD.

For all "Acute" and "Chronic" Diseases.

—PREPARED SCIENTIFICALLY BY AYURVEDA RATNA, PANDIT N. V. SRIRAMA CHARLU, PH. D. Sc—

(Sole Proprietor and Senior Phisician of the Madras Ayurvedic Pharmacy.)

This unparalleled and Ancient medicine is prepared in exact accordance with Ayurvedic and Western Modern Principles carefully tested and standardised by expert analysts and found to be an unrivalled Elixir for the general prolongation of life, and particularly a guaranteed remedy for nervous Debility, Skin Eruptions, Eczema, Vertigo, Loss of Nerve Power, Vigour, Memory and Appetite, Depression of Spirits, constant Mental Misgivings, want of spirit and energy, Melancholia Rheumatism, Gout, Paralysis, Insanity, Hysteria, Dropsy, Diabetes, Piles, Asthma, Consumption, Dyspepsia, all sorts of urethral discharges, Acute or Chronic, Irregular menses of all kinds and all men and women's ailments, etc. This is the only safe and reliable remedy for all diseases resulting from youthful indiscretions and loss of Vitality. It imparts New Life and Energy by increasing and purifying the blood. It contains such valuable ingredients as Siddha Makaradhwaja, Mukta, Suvarna, Loha and vegetable Drugs. This can be taken also as a Tonic by every one of either sex without any restrictions of Diet, Season or Climate. Complete Directions are sent with Phial. One Phial of 60 pills (for a complete cure), Price Rs. 10 (Ten) only. V. P. Extra.

Apply to:—Ayurvedic Ratna Pandit N. V. Srirama Charlu, Ph. D. Sc.

Telegraphic Address:—"KALPAM" MADRAS.

THE MADRAS AYURVEDIC PHARMACY,
Post Box No. 151, Madras.

ఏక మూలకాగ్రయోగమునట్లు - పర్యోగములకును

వైద్యుల సహాయము లేకనే ఆరోగ్య మొనగడి

"దేవామృతరసము"

(3212)

ఇయ్యది సిద్ధులచే నుపదేశించబడి వామూలికచేత మాత్రముగ తయారుచేసి వేసవేలుగా విక్రయముచేయున్నది. ఏదిగ
మైన పద్ధతులచే మనుష్యులకు దచ్చెను నకలరోగములను వాగుచేసి ఆ నేకరొగ్యతాపత్రికలను బడసియున్నది. ఉపయో
గించెడి విధానమును బుడ్డి వెంట చంపబడును. ఆర అవుణము బుడ్డి ౧ కి రు. ౨. కాలు అవుణముబుడ్డి రూ ౧ మాత్రమే.
వి. పి. చాక్ల ప్రత్యేకము. వలయు వారలు

దేవామృతరసము కంపెనీ,

(సామ్రాట్టు: ముఖుట్ట నరసింహావధానులుగారు, కరూరు, ఎస్. వి. ఆర్. తిరుదివాళ్ళిల్లా.

వర్తకులకు ఫ్యాక్టరీదారులకు విజ్ఞప్తి.
సంవత్సరాంతముగచుచ్చిది. త్వరపడుదు.

అక్కంటుబుక్కలు.

తెలుగుపేకర్లు

తెడల్లు

కపర్లు.

చితాచవరాలు.

కార్డులు.

రబ్బరు స్టాపులు.

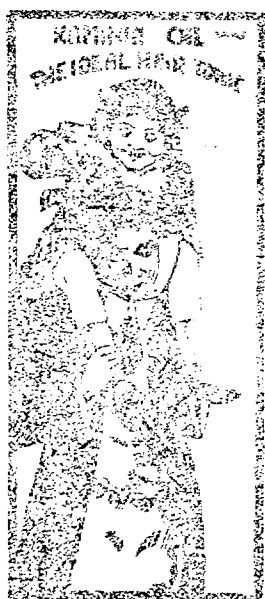
కట్టి పుస్తకములు.

వస్త్రాలు సరసమైనధరలకు అతిశీఘ్రముగ తయారుచేసి యివ్వబడును.

ఆర్డరు ఇవ్వండి

ఆర్డరు ఇవ్వండి

వాణి ప్రెస్, ప్రింటర్స్, బైండర్స్, Etc., జెజవాడ.

విశ్వికీ వృక్షజీవులకు యిండియా జేజవాడందు మెదడునకు చూప గలగుట
వనమందున్న వనములకును వాణిజ్యకర్తల హేతువునకును తల వెంట్రుకలు వదిల్చి
మాగ నిగనిగలాడుచుండుటకును (వతిశ్రీయును ప్రతిభద్రుడును మాధ్యమముగా

కామినియా ఆయులు (రిజిస్టర్డ్)

తల వెంట్రుకలకు మాత్రమే సాంద్ర్యమును కలిగించి దానిని వాగుగా పెంచుటకు
తగిన శక్తి తలచుకొనుచు కలవు. మందును పోగొట్టును. కోడములకు వట్టు
వంటి మెత్తదనము నిచ్చును. మెదడునకు చాలచల్లదనమును కలిగించును. తని మెద
గుటకుల కండ్రకు కలుగు మాలిన్యమును పోగొట్టి సుతన శాంతిని కలిగించును

కామినియా ఆయులు తలనూనె అన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. శ్రీలంకను పురమ
లకును, వెట్టమండికి మనోహరకారము మొనరిం చినది.

నేడు వీని నుపయోగించుచుండు.

తల వికబుడ్డి 1.0-0 ని. పి. చాక్ల 0.5-0 అణాలు.

మాడుబుడ్డు 2-10.0 ని. పి. చాక్ల ౫ 0-12.0 అణాలు

సోర ఏకెట్లు.

ని. పి. మణియార్దరకమీషను యు 0.2-0 ప్రత్యేకము.

అంగ్లొయిండియను డ్రగ్ అండు కెమికలు కంపెనీ.

D 126 W 100.

155 హమ్మన్సీడు, శాంతివా.

"అద్భుత డివ్యుల్ ఫలదర్శిని"

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము
ప్రతి మనుజునకును ప్రతిదినమును మిక్కిలి పుణ్యయోగకరము
ఇది చూచుకొనుటకు వాతకము, పుట్టివ తేదీ, నక్షత్రము
మొదలగునవి అప్రసరములేదు. నుభవమైన తెలుగులో వ్రాయ
బడినది. గొప్ప నర్సిపేకేటులను పొందినది. తెల 1 రూ
ప్రస్తుతం ఏలూరు సబ్ బడ్డిగారు అతి శారాయణరాధ
వంతులు వి. పి. బి. ఎల్. గార్టిల్లు వ్రాసినది. "రాగల దాని
తెలిసికొన గోరువారికి యీ ధివివ్యక్త ఫలదర్శిని నుభవము
కలిగించునని వాసిక్యము." పుస్తకమును నుభవముచే
దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము.

2858

వోడవరం, వికాఖమ్మి, తల్లా

శ్రీ చాలగంగాధర తిలకుగారి

సెక్యూరటీ కేసు

స్వరాజ్య ఉపన్యాసములు

ప్రతి 1-కి రూ 0-14-0

పండిత మదనమోహన మాళవ్య

గారి జీవితము, పంజాబు అల్లరి

ప్రతి 1-కి రూ 0-8 0.

వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రిలు అండునన్ను,

392, ఎన్.బి.నెడు, చెన్నపురి.

తండ్రినివాడము:- వావిళ్ల, మదరాసు.

(1487-547)

త్రివృత్ లేహ్యము

త్రివృత్ లేహ్యము: చిన్నిపిల్లలకు ముసలివారికి

నుఖముగా విరచనముచేసెను.

త్రివృత్ లేహ్యము: మూలవ్యాధులను బోగొట్టును.

త్రివృత్ లేహ్యము: ప్రతిరోజులలోను బుచ్చుకొనిన

నుఖురచనము అగును.

త్రివృత్ లేహ్యము: విరచనావధములలో కల్ల మంచి

దని చిరకాలావధములకు కల్లస్థానముగా

చెప్పియున్నాను. అజీర్ణభోజనము, వేళ్ల

తప్పిన భోజనములకు వాగా జీర్ణముగాక

పేగులలో ఉండి, కడుపుపొంగు, అన్నము

ఇవ్వములేకపోవుట, అశక్తి మొదలగు గుణ

ములుగలిగి ఉన్నపుడు త్రివృత్ లేహ్యము

బుచ్చుకొనిన ఒకటి రెండు విరచనము అగు

నట్లుచేసి తేలిక గలిగించును.

10 తులముల వెల రూ 1-0-0

40 ,, వెల రూ 3-0-0

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీనాథి

బి. పి. ఎం. బి. సి. ఎం.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

(కె) 19, హార్బర్ రోడ్డు,

మాంటుగోడ్ - మదరాసు.

అనుబంధము (1842)

అనుబంధము (1842)

బంగారు, వెండి, రత్నము

ల నగలును, యితరవస్తువులును,

వాపసుఇచ్చినపుచ్చుకొనవైకముయివ్వబడును

ఉమిడి - రామయ్యశెట్టి

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ.

25, వైనాబజార్ రోడ్, మదరాస్

నగలు వాణ్యముగాను భూచీఫోడను మరియు ధరలకు

తయారుచేసి విక్రయించుటకు నుంచుచును. తయారున

లేనివాటిని అతి శీఘ్రముగ అర్జకు చేరకు తయారుచేసి

యివ్వబడును. ఒకసారి అర్జకు యిచ్చి నగలు తయారు

చేసికొన్న వారివలన మానస్సుకము తెలిసికొనవచ్చును.

మహాత్మా గాంధీగారి ఆరోగ్యసాధనము.

ఆరోగ్యవచయములు, చికిత్సలు ఆను 28 విషయములు

కులగ మైన శైలిని వ్రాయబడినది. తెల రూ 0 8-0 లు.

స్వరాజ్యగీతములు: పాడిన బహు ఆనందమును

ఉత్సాహమును కలుగజేయును. తెల రూ 0—8—0 లు.

స్వరాజ్యమేళరణ్యము తెల ,, 0—8—0 లు.

మౌందపస్వరాజ్యము తెల ,, 0—10—0 లు.

వ్యాపారులకు బహుగా కమీషను ఇచ్చెదము.

గిరి బ్రదస్సు, ప్రేషనస్సు, ట్రిప్లి కేసు - మరాదసు.

తత్వ తీయ ఆదిమాండ్ర మహానభ

తీర్థానములు

గుంటూరులో గతనెల 26 వ తేదీన సమావేశమైన తత్వ తీయ ఆదిమాండ్రము సమావేశములో ఈ క్రింది తీర్మానములు చేయబడినవి.

మొదటి తీర్మానము: — భారత మాతకు సమాన పుత్రులైన ఆదిమాండ్రులకు అంతరానితము అపాదించుట దేశాన్ని దాడుకమును జాతీయతకు కళంకమును తీసుకొని పోవుచున్నందున దురుద్దేశము యాత్మక ప్రామాణ్యము గలక ఆప్టిపాపమునందే తేజమును జాలియు హిందూ ధర్మమును విమర్శి యగుటల ప్రకర్తింపవలయుననియు, దేశములకు యీ సభవారు నష్టపరచుచున్నారు.

రెండవ తీర్మానము: — గాడిసాచారముగ ఆస్పత్రిక రూపుమానుటకు ఆర్థికసంస్కారమును, ఆర్థికపరిశ్రమ అత్యధికము గలక ఆదిమాండ్రసంఘములో ప్రస్తుతము ప్రబలి యున్న దురాచారములను చట్టపరమైన చినుట, తొలగింపును తీరనిము మొదలగునవి, మానవత్వము ఆదిమాండ్రులను యీ సభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.

మూడవ తీర్మానము: — భాండగారములు, వ్యాపారులు మందిరములు శ్రమిలు బావులు దేవాలయములు మొదలగు బహిరంగ స్థలములలోని శ్రేణిమునకు ఆదిమాండ్రులకు యెట్టి అంతరంగము వుండగూడదనియు ఆప్టిప్రజేతము అయి యిట్లుంటున్న భూమిని రెండవ తీర్మానములో పేర్కొనబడిన దుర్లభములు మానుటయే గాక సాధ్యమయినంతవరకు కాభాహారముగా నుండవలసినవియు అట్లు సంస్కారము కొంది మనోహరమైన కర్మలను అసహించి భక్తియును భూమిగా అనప్రియము ఆదిమాండ్రులపై ప్రతిష్టాపనములయందు ప్రజేతము సాధింపవలెనని యీ సభవారి నిర్ణయము.

నాల్గవ తీర్మానము: — రాజకీయ శాసనోల్లంఘనమును అచరణలకు చెట్టుబడి అర్హులగుటకై అభిలభ్యతగలవలయు వారిచే నిర్దేశించబడిన ధర్మములలో ఆస్పత్రిక నివారణము అతి ప్రాముఖ్యతనియు, యీ సభవారి రాజకీయ రంగములో ప్రాముఖ్యతనినగి కాశ్యోక్తులు పనకు దెచ్చిగందుట శ్రీ గాంధీ వచనములకు అందరు సరియైనకృత్యాలు గానంద వలెననియు యే ప్రాంతములలోనయిన ఆస్పత్రిక పాపకారణ పాటింపక కాననోల్లంఘనమును అచరణలకు చెట్టుబడు తీర్మానింపబడినందుల ఆప్టిగానిని ఆదిమాండ్రులు విరోధిపవరె ననియు యీ సభవారి తీర్మానించుచున్నారు.

ఐదవ తీర్మానము: — కాగ్రెసు సంఘములు ధర్మసంఘములు మొదలగు సంఘములన్నిటినిను గుఱుములేక నే ఆదిమాండ్రులకు వారినభ్యుత్థుల దగిన ప్రాతిభ్యము నిర్వహింపవలయు అభిలభ్యతగలవలయు మరయొకరిని ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయత సంఘకార్య నిర్వహకవర్గములో ఆధిపత్యము ముగిసినను ఆదిమాండ్రులపై విమర్శలను యెత్తుకొనవలె ననియు యీ సభవారు అయా సంఘములవారిని నిరసించుచున్నారు.

ఆరవ తీర్మానము: — దేశములో స్థాపించుటకు స్వరాజ్యములో ఆదిమాండ్రులు మొదలగు హిందూ దేశమునందలి ఆంధ్ర (యరవనయొక్క) సంపత్తియును నిండిన వనస్సుగల పంచమ శ్రీపురుషులందరికి (యూనివర్సల్ ప్రాప్తి) యెన్నిక పాటుగలవచ్చి వారి జనసంఖ్యకు దగిన ప్రాతిభ్యము నిర్వహింపవలె నని యీ సభవారి నిర్ణయము.

ఏడవ తీర్మానము: — ఆదిమాండ్రులు భూరదర్శిద్రుములో ముగియించుటకు ముఖ్యముగా భూములు లేకపోవుటయు, కొద్ది తీరమునకు పారికాపురము చేరుటకు కొద్ది స్థాని మాత్రమే లభించుటయు ముఖ్యకారణము లగుటచేత స్వయంగా స్వకసాయము చేయవారికి భూమియును లాగునయిన పారికాపురము చేయువారికి పంటగా మూడవ వంతులభించులాగునయిన ముగవారికి రోజు 2 కట్టి రూ 0.10-0 పది అణాలున్న శ్రీ గోపా దికట్టి రూ 0.20-0 ఎనిది అణాలున్న మారి యిచ్చునట్లున్న శ్రేణిముక్క అర్థక పదిగిలను సంక్రించుట అవసరమని యీ సభవారు దేశములకు విశదపరచుచున్నారు.

మరియు అట్టి వారిద్యము నివారణకుటకు ప్రతిబంధము రాకుండు లక్ష్యము ప్రతిష్ఠించి ప్రతి శ్రీయును నూలు వడకవలయుననియు ప్రతిభువును నేతయు, కుటుంబము మొదలగు పరిశ్రమలు అచరించుచుండవలసినయు యీ సభవారు ఆదిమాండ్రులకు హెచ్చరించుచున్నారు.

ఎనిమిదవ తీర్మానము: — ఆంధ్రదేశములో ఆదిమాండ్ర సంఘమునకు ఈ క్రింది వారిని తమగా కాగ్రహరించుకొన సంఘముగా ఈ సభవారు యెత్తుకొనిరి. తమను వెంటరాను యుగారు అధ్యక్షులు, సభ్యులై జేసెద్రుమగుగాను మాధవ వెంటరా భాగ్యరెడ్డిగారు సహాయాధ్యక్షులు, ముద్రు వెంటరా యుగారు రాముడు గంగగారు ఎర్రెల నూర్యవారాయ జగగ కాగ్రహరియు, తమను ధర్మగారు దిద్ద పుల్లయ్య గారు నూరెక్క వెంకటేశ్వరుగారు వెనుమాక సోమయ్యగారు యం. శ్రీనివాసులుగారు మొదలగునట్లు చంద్రయ్యగారు గంటా కొండయ్యగారు మొల్లి పులమి రెంగారు చిలకొటి వెంకటస్వామిగారు సభ్యులు.

ద్వితీయ ఆస్పత్రిక నివారణ మహాజనసభ తీర్మానములు

మొదటి తీర్మానము: — భారతదేశము నందు పంచముల యెడల విశ్రాంతిమునుండి ప్రవరియింప ఆస్పత్రికసహిత హిందూమత ధర్మమునకును మూలక స్వత్వములకును హానికరమునగు వికారమును భారతజాతీయత కళంకమును అగుటచే ఈ జనసభాసభ ప్రతిపాదించు నిరదేశించి అట్టిప్రతిభుటనము జీవితములో కాగ్రహరించుకొనవలెననియు, గానుములలోని కేరళలు, నూతులు దేవాలయములు మొదలగు వానియందు కట్టిన కర్మములతోపాటు వారికి సమాన హక్కులు యివ్వవలెననియు ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

రెండవ తీర్మానము: — ఆంధ్రదేశములో అంతరానితమును నిర్మూలనము చేయుటకు అన్నివిధముల శాలోనించి తమ చట్టము తీసుకొనుటకు యాక్రిందివారిని ఒకస్థాయిసంఘముగా నేర్పరచుటకు యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు: భాగరాజు కట్టాభి నీతారాయయ్యగారు, ముట్లూరి కృష్ణరాజగారు, గూడూరి రామయ్యగారు, దాక్టర్ దవాడ రామచంద్రరావుగారు, దుగ్గిరాల రామచంద్రయ్య చౌదరిగారు, పురుంబాల శ్రీకృష్ణయ్యగారు, పొలిశెటి హనుమయ్యగారు, బెల్లకొండ, పురరావుగారు, బుద్ది నుందరరావుగారు, దిగుమర్తి నామయ్య రావుగారు, దాక్టరు పాలకొండేటి గురుమూర్తిగారు, నల్లపాటి వాసుమతరావుగారు, సి. వి. రంగారెడ్డిగారు.

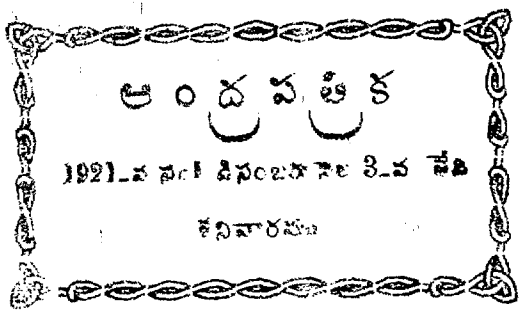
మొత్తం గమనింపు
యోగ్యతాపత్రములు 2002
(1) నేను చేసిన సంబంధమైన వ్యాధిచే 7 సంవత్సరములనుండి బాధపడుచుంటిని. కాకి దుర్గా మెడికల్ హాస్పిటల్లో ఆనెడి స్పెషల్ డాక్టరును నేనందిన తరువాత ప్యస్తమయిను.
ఎల్. సి. కపూర్,
28-9-18 } తల్ ప్రాఫెసర్.

JUST ARRIVED.
Leo Tolstoy :-
Relations of the Sexes ... 1-0-0
My youth ... 2-0-0
Social evils and their Remedy 2-0-0
SECRET POWER by Marie Corelli 4-8-0
INTERNATIONAL POLITICS by
C. D. Burns 6 0-0
LOVES COMING OF AGE by
Edward Carpenter 2-0-0
ARKA PUBLISHING HOUSE
Mint Post, G. T. MADRAS.

అమరమునకు సిద్ధము
అన్నివిధముల పోలీసుల పేనాలు వచ్చుతర ధర్మానున్నవి. గృహములకు ఉత్తరము మైన శుద్ధ ఆయుధ్యదబాధము
కోణి కిరీట్లము లెప్పుతగుల తెలిపెడి అర్థ నిమిష
తేగ్గములు: — ఒకటి రూ 1-8; 8-8 రూ 4;
8-8 ,, 7-8; 12-8 ,, 14.
లక్ష్య: — రక్తశ్రీ చిత్రరంగుల పటములతోటి గల
1922 సం॥ గాత్రంపెద్ద 20" X 10" కొలత గలది
అణాలు 10, ముందు పైకను వంపరలెను.
1. స్వరాజ్యగీతములు (తెనుగు) అణాలు
2. స్వరాజ్యమే శరణ్యము (తెనుగు) ,, 8
3. మొదల స్వరాజ్యము (తెనుగు) ,, 1
కె. జె. గి. పి. అంతు కో,
తిరువల్లి క్లబ్, మదరాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము
ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగదృష్టి హస్తలాభము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రకాత్రము, భూతజ్యోతిషము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లకే తమ హామీ విచ్చిరి విశ్లేషణగలగలము. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడి చెట్టును పుట్టించుట, కీటకముతో నమాధియగుట, కరీరములేని కలకాడులేక మాటలాడించుట, భూమిమైన గజముఎత్తున గాలిగా మనుష్యుని విరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకములు అన్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అర్హియ్యులముగా మేటికే నయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనికేల రూ 4.0-0 అ. (2118-688)
బి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు. (గుంటూరుకల్లా

కొత్త సరకు వచ్చియున్నది.
వాటర్ ప్రాపు చొక్కాయిలు.
,, ,, కుళ్లాయిలు.
ఇంగ్లీషు రద్దలు
ధారివాత్, బొంబాయి మిల్లుల తివాసీలు, రద్దలు, ఉన్ని
బనీనులు, ఉన్ని శాలువలు, సాదారకము,
రంగుల ఆంచులు గలవి.
తయారుచేయబడిన "ఆటలప్పు డువయోగించు
చొక్కాయిలు" మొదలగునవి మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి
చల్లారాం గెయానుచందు
పెద్ద అద్దపుతలుపులు గల పాపు
9, 10, 11, రత్నన్ బజారురోడ్డు, మద్రాసు.

సేలందుల బ్రాహ్మణేతరభ

నేటిదివము ద్వితీయ సేలం మండల బ్రాహ్మణేతరభ ఓ తనికాచలం శెట్టిగారి అధ్యక్షత క్రింద జరుగును. మంత్రులును, జస్టిసు వత్తునాయుడులగు సర్ పి. త్యాగరాజు శెట్టిగారును సభకు హాజరయి యుండురు. నేతమున జనించిన క్రస్తుతి సందిగ్ధ స్థితిలో, అధ్యక్షు లెట్టి సాధనమార్గముల దెలిపెదరో యని పరిశీలించెడివారు ఆశాభంగు లయ్యెదరు. స్వరాజ్య సంపాదన మన్నికత్వములవారి ఆశయ మునుటకు సందియము లేదు. ఇందు నిమిత్తము జస్టిసు వత్తునాయుడు రేమార్గ ములించిన కలచిలో, ద్వంద్వ క్రతువులు యిట్లుండుననిన దాటెదరో, నేతమునం దంటును వ్యాపించియున్న అశాంతి దొలగి ప్రజలకు స్వాతంత్ర్య సౌఖ్యము త్వరితముగ లభించుటకు సులభమార్గ మేమియో, మొదలగు విషయములను నేటకముచేయు మాధ్యమ, అధ్యక్షులు నిరాకరణోద్యమమును తదవలంబకులను దూషించుటలో తమ యుక్తవాక్యమును చాలవరకు నింపివైచిరి. ఈమార్గము సులభముగద. అధికారులకు క్రొక్కతాళము వైచుట కష్టము లేదని. జాతీయ పున్నర్యుగ సమవ్యయగూర్చి చర్చించుట అంత సులభము గాదు జస్టిసు వత్తునాయుడు పునర్నిర్మాణము గూర్చి చర్చించుట, ప్రతిపాదనవచ్చును. ప్రజాభీష్టమును నెరవేర్చుట వారినిగాదు. ఆవిషయమున వారికి బ్రాహ్మణులయినను బ్రాహ్మణేతరులయినను సుకృత్యము. చీరాల పేరాల ప్రజలలో సభక సంఖ్యాకాలు బ్రాహ్మణేతరులు. వారు తమయభీష్టమును నెల్లడించిరి. మ్యూనిసిపాలిటీ యక్రర లేదని ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించిరి. విన్నవముల బంపిరి. మ్యూనిసిపాలిటీని దీసివేయుదని, బహుభంగుల వేడిరి. మొరలిడిరి. ప్రయోజనముగానక, యూరువిడిచి వెడలిపోయిరి. కలుకట్టముల కోర్చిరి. వారు కడిన కట్టములు రాతిగుండెల నయినను కరగించెను. ఆసేతు హిమాచల వర్షంతము చీరాల ప్రజల కష్టముల గూర్చి సాధుభావిత జాపబడెను. స్థానిక సమస్య జాతీయ సమస్యయ్యెను. కాని జస్టిసు అధికార వర్గము చలించలేదు.

వారికి క్రజలవై జాలికలుగ లేను. ప్రజాభీష్టమును వారు తృణీకరించిరి. ఎవరికిని అక్రర లేని మ్యూనిసిపాలిటీని వారు భరించి తీరవలయునని ప్రతిము జూపిరి. మ్యూనిసిపాలిటీ ఎక్కడ? చీరాల మ్యూనిసిపాలిటీ నిర్మాణవ్యయయ్యెను. ప్రజలు లేని ఎంతకాల మీ జస్టిసువర్గము పరిపాలించె ప్రజల యిష్టమును కనుగొనకుండ మ్యూనిసిపాలిటీ విధించి, పిమ్మట వారు వలదు వలదన్నును యిష్టించుట, పాలనా సూత్రముల కన్నిటికిని అధికారము చేకర్చగనే దుర్వినియోగ సవరించుకొనరా? అటులజేయుట ప్రతిష్టకు లోపమందును, ఈ సంస్కరణములలో బనియే లేదు. నిరంకుశ నిధానమే ఎల్ల కాలముండవలయును. ప్రజాభీష్టము సవరించుకొనుట సంధుమా అనేకావకాకము లిది

వరకు తటస్థించియుండెను. శాసనసభలో నిటీవలకే, చీరాల మ్యూనిసిపలు సంఘమును తీసివేయుటకు తీర్మానము ప్రతిపాదించియుండ, జస్టిసు వత్తునాయుడును మంత్రులును ఔచిత్యమునయినను పాటింపక తీర్మానమునకు ససేమిరా యనిపలికి, దానిని ప్రోసివై చిరి. ప్రజలకు భిన్నముగ ప్రజా పరిపాలనముండ జాలదు. ప్రజల యభిమతిమును నిరాకరించి, నిరాధారముగ స్వకరిపాలనా సాధమును నిర్మించునెంచుట గాలిలో మేడల గట్టుటవలె నుండును. స్వకరిపాలనపు మూలసూత్రమునయినను గ్రహించినటుల ఆచరణయందు తాము జాపలేక బోగా, సత్వరస్వరాజ్య సంపాదనమునకు ధర్మ మార్గముల ననుసరించి పాటుబడుచున్న సహాయ నిరాకరణావలంబులను బ్రాహ్మణేతర సభాధ్యక్షులు తూలనాడుట, వారింతవరకు సలిపిన చర్యల కనుగుణ్యముగ చేయున్నది. తనికాచలం శెట్టిగారి విమర్శనము జూచిన, సహాయ నిరాకరణోద్యమ సూత్రముగాని, గాంధీమహాత్ముని మతముగాని వారి కిగమ్యగోచరముగ నున్నదని కనుగొనవచ్చును.

ఏమియుచేతగానున్న వెక్కిరింపుచును సామ్యమున, గాంధీ మహాత్ముని తత్వమును ఉపవాస ప్రతిమును, శెట్టిగారు పరిహసించిరి. మద్రాసు శాసన సభ్యులగు యస్. సోమసుందరపిల్లగారు వీరికి గుర్రపాయలు. చీరాల తీర్మానమును గూర్చి ప్రవంగించుచు, పిల్లగారు సహాయ నిరాకరణావలంబులను నాల్గుతరగతులుగ విభజించిరి. మొదటి తరగతివారు ఉద్యోగ, ధన సంపాదనాది లాభముల నాశించెడివారు. రెండవతరగతి వారు తప్పుచారిని బడిన వారు. మూడవవారు ఉదాసమును నిజముని నమ్మెడివారు. నాల్గవవారు గాలి ఎటుల విసరిన, అటుల నడచెడి వారు. ఈ విభజనమును శెట్టిగారు ప్రతిపాదించుచు, మొదటి తరగతివారిలో స్వరాజ్యమునం దుద్యోగముల నాశించెడి వారిని శెట్టిరి. స్వరాజ్యమునందు లభించెడి ఉద్యోగముల నాశించి, సహాయనిరాకరణోద్యమమున శరణ వారితలకటకు గణపించురు. అధికారులు విధించెడి నిర్బంధములు వీరి పాలబడుచున్నవి గాని, సహాయనిరాకరణోద్యమము వీరికి చేకూరుట లేదు. నేతమాతకు త్వరగ బంధవిముక్తి గావించవలయు నను ఈస్పితమే సహాయ నిరాకరణవాదులను త్యాగిలుర గావించుచున్నది. మొదటితరగతివారు జస్టిసు వత్తునాయుడు క్రధానస్తాన మాక్రమించుచున్నారని చెప్పిన అతికియండును. ప్రజాసామాన్యము సహాయ నిరాకరణమునవలంబించియుండ, యుద్యోగాభిలాషులు మాత్రము జస్టిసువత్తునాయుడు జేరుచుండుటకన్న, వేరు నిదర్శన మేమి గావలయును? రెండవ తరగతిలో ఆంధ్ర దేశపు రయతులను, వైశ్యులను వీరు శ్రేష్ఠి. ఇరు తెగలవారును బ్రాహ్మణేతరులే. వారికిగిత జ్ఞానము లేదని శెట్టిగారు తలచుట, బ్రాహ్మణేతర ప్రజలయెడ వారికి గల శారవభావమునకు నిదర్శనము. ఉద్యమమును నిజముని నమ్మిన సహాయనిరాకరణ వాదులుగూడ కొందరు గలరని తలచి, వారిని మూడవతరగతివారిలో శెట్టిగారు జేర్చుట, గ్రుడ్డిలో మెల్లగ నున్నది.

ఈ భందర్యమున ఒక్క సంజేహ ముదయించుచున్నది. మెల్లను కమిటీవారు, బ్రాహ్మణేతర ప్రాతినిధ్యముగరించి విచారించుట కీరాజధాని వచ్చినపుడు, జస్టిసు వత్తునాయుడు సభ్యమును బహిష్కరించియుండిరి. “ఈ రాజధానియందు బ్రాహ్మణేతరులు సహాయ నిరాకరణము నవలంబించిన సమయ మిది యొక్కటియే” అని తనికాచలం శెట్టిగారు నుడువుచున్నాడు. అటులగుచో, నైనదలిపిన తరగతులలో జస్టిసు వత్తునాయుడు నే

తరగతిలో శిర్పవలయునో, తనికాచలం శెట్టిగారు జెప్పుకుండుట ఉపన్యాసమున కెంతయేని కొరం తగనున్నది. “బ్రాహ్మణులకు నైటు జేయవద్దు” అను క్రకటనలను ఎన్ని కల సమయమునందు కావించిన జస్టిసు వత్తునాయుడు ఇంకొకమారు సహాయ నిరాకరణము నవలంబించిరిని జెప్పవచ్చును. దీని నేతరగతిలో శిర్పవలయునో? సహాయ నిరాకరణ కార్యక్రమపు లాభములు తనికాచలం శెట్టిగారికికూడ గోచరించినవి. ఈ రాజధానిలో కల్లంగడుల వేలమునందు బడ్జెట్టు అంచనాకన్న పదిలకుల రూపాయిలు తగ్గిపోయినటుల శెట్టిగారు రంగీకరించు చున్నారు. నిరాకరణ కార్యక్రమమునందు నిర్మాణభాగము కలదని, వీరంగీకరింపక తప్పుదయ్యెను. రాజమును త్రిప్పుట, కద్దర వస్త్రమును తయారుజేయుట నిర్మాణభాగమున చేరియున్నటుల వీరు నడిచిరి. సహాయ నిరాకరణోద్యమము బ్రాహ్మణేతరులకు మరణతుల్యమని, వీరు వర్ణించిరి గాని, నిజ ములోచించిన బ్రాహ్మణేతరుల కిది అమృతప్రాణముయిండి రాజమువలన, ప్రజలనేకులకు చేరింపవని దొరికినది. తమబాధితులకు జీవనము లభించుచున్నది. నేతవర్గముకు ప్రోత్సాహము గలుగుటవలన, నేతపనివాండ్రకు జీవనాధారము లభించినది. కట్టుకొనుటకు బట్ట, కడుపునిండ తిండి లభించునని, ప్రజలి పుడు పంటసేనుచున్నారు. జాతీయవిద్యకు ప్రోత్సాహము గలుగుటచే జనసామాన్యమున కుపయోగకరముగ విద్య లభించుచున్నది. మద్యపాన దురభ్యాసమునకు నిరుత్సాహము గలుగుచే, ప్రజలు దుఃఖముబుధి నుండి ముక్కులున్ను, గొక్కటి మహాత్ముని, సహాయ నిరాకరణోద్యమమును కొనియాడుచున్నారు. ప్రాతినిధ్యమును బహుములమున తగవులతి సులభముగ నివారణయగుననియు, ఇకముందు వ్యాజ్యముల జూదము మూలమున వ్యర్థముగ నిల్లును గుల్ల జేసికొన నవసరము లేదనియు, ప్రజలు భావించుచున్నారు. అన్నిటికన్నను, ఆస్థోన్నతికి నిరాకరణోద్యమ మెంతయు నడుకూలించుచున్నది. విహిక సౌఖ్యమునేగాక, ఆ ముష్టికానందమును గూడ, నిరాకరణోద్యమ మొనగగలదనియు, తాము తరించుటయగాక, ప్రపంచమును గూడ తరింపజేయు గలుగుచువినుకాడ, బ్రాహ్మణేతరులు, బ్రాహ్మణులు, హిందువులు, మహమ్మదీయులు మొదలగు సంఘములవా రెల్లరును సువ్యభ్యురచున్నారు. దూరదృష్టిగల సాత్త్విక జాతీయులు సహాయ నిరాకరణోద్యమమును వైచిత్ర్యముని భావించుచు, ఈ యుద్యమమునకు విజయము గలిగిన ప్రపంచమున ధర్మమునకు విజయము గలుగునని ఆతురము జూపుచున్నారు. ఈసందర్భములలో బ్రాహ్మణేతర లి యుద్యమమును వివేచన ల్యముగ భావించజాలరు. సద్యోలాభము గలిగిన వారిలో కొందరకు మాత్రము, ప్రజలలో గలిగిన అనూన ధర్మప్రభావము వివేచనాయముగ గనుపించిన గనుపించవచ్చును.

మరణ కారణము

మోహలాభయిడిలు ఊపిరాడక చనిపోయిరిని బల్లిన వారికుపురు వైద్యోగ్యగులు మాత్రమేగాదు. డాక్టరు ఓకానరుగారు గూడ నిటులనే బలికిరి. గాలి ఎక్కడను చొరటకు పీలులేని పెట్టెలో ననేకులకు కూరుటచే, ఊపిరాడక బోయి పండున మరణము తటస్థించెనని వీరు తమ సాక్ష్యమున నుడిచిరి. ఖయిదీలు దృఢకాయులని గూడ వీరు చెలిచిరి. తీగ అల్లికను దీసివై చినను, మనుష్యులను కొనిపోవుట కిది బనికీరాదని. మరియొక

నిద్రాసముగూడ ఏరు కనుబడిచిరి. 1711 సంవత్సరమునందు మరల వీరును మరల వీరును కలసి తలుపులు మూసి రెండుమైళ్లు ప్రయాణము చేసిరి. ప్రయాణము మిగుల సహజముగ నుండెననియు, గాలి ఏమూలను దూరుట లేదనియు, నెలుతురు లేదనియు, రెండుమైళ్లకన్న నెక్కుడు దూరము బోవుటకు తమ కష్టము గలుగ లేదనియు, వీరువలికిరి. ఎనిమిదిమందిగలసిరెండుమైళ్లదూరము ప్రయాణము చేయవలసి డి.పి.ఆడకబోగా నూర్గురు ఖయిదీలు వందలకొలది మైళ్లు ప్రయాణముచేయవలసి వారి దురవస్థ ఎటులుండనో వర్ణింప దరముగాదు. ఇతర పెట్టెలలోగూడ నూర్గురు ఖయిదీలు రెండు గంటలయినను ప్రయాణము చేయవలసి లేదని, వీరు చెలిపిరి. పెట్టెకు నడికప్పున నున్న తీగ అల్లిక తీగ అంగుళముల నిడివి గలదట. అది దుమ్ముతోను రంగుతోను మూసి వేయబడెను. మువ్వరు వైద్యులీ తీరున సాక్ష్యమిచ్చియుండ, మరణ కారణము గూర్చి సందేహముండుటకు వీలులేదు కాని, ప్రభుత్వము వారు రెండవ ప్రకటనములో డి.పి.ఆడక మరణము తటస్థించె నను సిద్ధాంతము నే కారణముచే సందేహించిరో తెలియకున్నది. ఇటువంటి పెట్టెలలో నివసరకు ప్రయాణము చేసిన ఖయిదీల సాక్ష్యము గూడ గ్రహించబడెను. వారు చెలిపిన సంగతుల బట్టి యిట్టి యమానుషప్రవర్తన మితకు మున్ను గూడ గలదని, విశేషమగుచున్నది. ఇది గ్రాస్త్రగాదు. అప్రతికూటియను ఖయిదీ సాక్ష్యమిచ్చుచు, వెంకటేశ్వరస్వామిగారిపేరిట పెట్టె తలుపులు ప్రదేశమునందును తెరువలేదనియు, జయిలుకు జేరిన పిమ్మటనే నీ రిచ్చిరినియు, ఇతరులు మార్గబోయిరినియు, కోయింబతూరు జేరిన పిమ్మట వారు లేవగల్గిరినియు, చనిపోదుమని వారు తలచిరినియు, బలికెను. అహమ్మద్ అను మరియొక ఖయిదీ సాక్ష్యమిచ్చుచు దారిలో తనకు స్మృతి దప్పెననియు, కోయింబతూరు స్టేషను ప్లాట్ఫారముమీద ఒకగంట కూర్చుని పిమ్మట జయిలుకు వెడలితి ననియు బలికెను. మరియొక ఖయిదీ, తనకు చెమటలు పోసెననియు, డి.పి.ఆడ లేదనియు, నుడి వెను. జేతీయల ప్రాణముల నింత చులుక గ జూచుట కరిపాటియైనది. సంస్కరణములవలన కరిపాలనా దృక్పథము మారియుండలేదు. స్వరాజ్యసిద్ధి వెంటనే గలుగవలయునని దెలుపుటకు వేరు కారణములతో బని యేమి? దురభిమానగ్రస్తులు గానివారల కీ నిద్రాస మొక్కటిచాలదా?

చిత్తరంజన దాసుగారి సందేశము. అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసుసభ కధ్యక్షులగు చిత్తరంజనదాసుగారు కాంగ్రెసు ప్రచారకులకొక సందేశమును, వంగదేశీయులకు మరియొక సందేశమును పంపుచున్నారు. దౌర్జన్యరహిత సహాయనిరాకరణోద్యమాదర్శము నెన్నడును మరచిపోవల యని, కాంగ్రెసు ప్రచారకులను గానుగారు హెచ్చరించుచున్నారు. కోవకారణ మధికమగునపుడు, మనోవాక్పాత్య కర్మలందు అహింసను కొనసాగించుట మిగుల కష్టముగనుండును. అయినను అహింసావలంబనముపై ననే విజయ మార్ధారథ యెన్నడనియు, ప్రతిప్రచారకుడును అగ్రహము నెదుర్కొనుటకు తగినబలమును సంపాదించవలయు ననియు, వీరుచెలిపిరి. ప్రజలు అహింసాపథము నతిక్రమింపకుండ జేయలేనంతవరకు, సహాయ నిరాకరణోద్యమము అపజయము గాంచునని దాసుగారి యుద్దేశము. దాసుగారు ప్రస్తుతస్థితి గూర్చి అధైర్యపడుటలేదు. వంగదేశ ప్రజలకు

వంపిన సందేశమును, ప్రజలీపుడు వరీక్షయందు న్నారనియు, వారు కష్టముల నన్నిటిని సంతసముతో భరించుచు, ఓరిమిగలిగి యుండవలెననియు, అధికారవర్గ మెటుల ప్రవర్తించినను వంగదేశ జాతీయవాదులు తమ లక్ష్యము నెన్నడును మరచిపోవలరనియు, కాంగ్రెసు సభ విధించిన కవిత్త కార్యమును వారెన్నడును కరిత్యజింప గూడదనియు, దాసుగారు హెచ్చరించిరి. కాంగ్రెసు కార్యమును వాలంటీరులే కొనసాగింప గలుగుదురనియు, స్త్రీలయినను పురుషులయినను, వృద్ధులయినను చిన్నవారయినను వాలంటీరులే ననియు, కాంగ్రెసు సేవలో తాముగూడ వాలంటీరులమే ననియు, కొలది రోజులలో వంగదేశమునందు వదిలక్షలమంది వాలంటీరులు చేరదరని తాము నమ్ముచున్నామనియు, దేశసేవ భగవంతుని సేవ యనియు, భౌతిక ప్రభుత్వ ప్రకటన మేదియనినను, భగవంతుని పూజ నాటక కరుప వీలు లేదనియు, లేటవరిచిరి. వాలంటీరు సంఘముల నడగద్రొక్కటకు వంగదేశ ప్రభుత్వమువారు ప్రచురించిన యుత్తరువునకు దేశనాయకుడగు చిత్తరంజన దాసుగారు తగిన ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. నిర్బంధాజ్ఞలు, ప్రజాసంకల్పమును బలపరుచుటకే లోడ్డునునని వంగదేశ చారిత్రము, తెలుపకనే తెలుపుచున్నది.

మెయిలుపత్రిక వెలుపు
జాతీయసేవక సమితులను ముద్రాను గావ్య
నివేచుటకు ప్రభుత్వమువారు
దాసు మెయిలుపత్రిక

వ్యాకులత జూపుచున్నది. చెన్నపురియందు, కలాఫాల్ వాలంటీరుల సంఘములు రెండు గంటలకు రెండుసంఘముల నింకను నిలువనిచ్చు. మెయిలుపత్రిక కేంతయు కష్టముగ దోచుచున్నది. వేల్పు యవరాజుగారు చెన్నపురికి రాబోవు మాసమున వచ్చుచుండగ, బొంబాయిలోవలె నిక్కడను రాజద్రోహము ప్రదర్శితము గాకుండుటకు, ప్రభుత్వమువారు రేమి చర్యల దీసికొనదలచిరిని మెయిలుపత్రిక ప్రశ్నించుచున్నది. సేవక సంఘముల నడచివైచుటలో, మద్రాసు రాష్ట్రము వెనుకబడినచో, నవఖ్యాతి గలుగు నేమోనని, మెయిలుపత్రికకు వెలుపు గాబోలు!

కార్మికులు : స్వరాజ్యము
జోసెఫ్ బాప్టిస్టాగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన ప్రేక్షా యూనియను కాంగ్రెసుసభ క్రింది తీర్మానము గావించినది. "హిందూదేశ ప్రజలు స్వరాజ్యము బొందుటకు తరుణ మిప్పుడగుచున్నది, కాంగ్రెసుసభ ప్రకటించుచున్నది." దేశమునందన్ని తరగతులవారును స్వరాజ్య సంపాదనాభిలాష నీతీరున కనువరుచుచుండ, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమీ విషయమై ఎంతకాలము మూకీభావము వహించునో? స్వదేశ ప్రతానప్రాసమును గూడ కార్మికులవలంబించ నిశ్చయించుట శుభసూచకము.

అసహాయోద్యమము
చిత్తరంజనదాసు గారి ప్రకటనము
కాంగ్రెసు ప్రచారకులకు హెచ్చరిక.
డికెంబరు నెలలో జరుగనున్న దేశీయ మహాజన సభ కధ్యక్షుడుగా నియోజింపబడిన వంగరాష్ట్ర అసహాయ ప్రధాన నాయకుడు శ్రీరామ చిత్తరంజనదాసుగారు కాంగ్రెసు ప్రచారకుల కీ ప్రకటనము గావించిరి. దౌర్జన్యవిరహిత మగు అసహాయోద్యమ ఆశయమును మిరెన్నడును త్యజింపవల దనుజదియే

సాలోచింపబడున కడపలకునై యున్నది: దాని సహసరించు కష్టసాధ్యమున నేనెరుదును. కొన్ని సందర్భములందు ప్రతికక్షుల త్యధికమగు నాగ్రహమును కలుగ జేయుదురు. అట్టివేళలందు ప్రతికక్షియా (మనోవాక్పర్యుట) దౌర్జన్యమును పరివృజించుట మిక్కిలి కష్టముగా నుండును గాని యుద్ధమసాఫల్యమునకు దౌర్జన్య పరిత్యాగమే ప్రధానముగాన ఎంతటి అగ్రహకారణము కలిగినను కాంతిని గోచరంపకుట కువలయు ననునైత్యమును కాంగ్రెసుసంఘబలందరును అలవరచుకొనవలెను. అసహాయము యెరుగజేసె సాగోపించుటకు మనము చాల సలహాదేయముము. ఏ సగోచనందైన అల్లదలు జరిగినచో నుండున లాహరపర కులైరని లోపమును వారిమీద త్రోయుదుము. ఈ తుంటిరులు గూడ భౌతికములే అను విషయమును మనము మతకగూడదు. దేశమునంతట కాంతియుగా నుంచుట కసహాయవాదులు పూనుకొనినను విషయమునుగూడ మనము మఱవరాదు. ఎంతవఱకు మనము సామాన్యజనులను తుంటిరులను నితరులనుగూడ కాంతిస్థితియందుంచలేక పోవుమో అంతవఱకును అసహాయోద్యమము విఫలమైనదని మనము గుర్తింపవలెను. బాధ్యతలు వనవి. దుర్భాగ్యులు అల్లద చేయుటలు తుంటిరులను ప్రోత్సహింపవలెనని మనము చెప్పవీలు లేదు. మన యుద్ధమసాఫల్యమంతయు దీనిమీదనే ఆధారపడి యున్నదని మీరు ప్రాంతపాలరా? దుర్భాగ్యులుగాని మరియెవరుగాని మన దేశమునందు సామాన్యలలో నెవరినిగాన అల్లదలను ప్రాణాన్వయము కలిగింపజేయు ప్రోత్సహింపవలెనని మనము గూడగూడదు. సామాన్యజనులను మనము అతపులో నందజాలనిచో మనకు విజయముకలిగిందని మనమెట్లు చెప్పగలము? నాకు ఆకాభింగము కలుగలేదు. దౌర్జన్యము జూతుగా కూడదను నాశయము నన్నిచందముల నెప్పటికిని వదలకుండ అసహాయోద్యమము నవలంబించి ఈమహాసమరమును మిక్కిలిగాఢముగా సాగించుటకు నలయును. తటి మనస్థైర్యమును మిక్కిలిగలవటకు నేను దైవమును ప్రార్థించుచున్నాను.

వంగ రాష్ట్రవాసులకు దాసుగారి సందేశము.
దొరతనమువారు కఠినచర్యలకు బూనిరి. మన కర్మత్యైస్సస్పష్టము స్వరాజ్య మొక్కటియే మన ఆశయము. దానిని సాధించుటకు అసహాయోద్యమ మొక్కటియే మార్గము అని జేతీయ మహాజనసభవారు స్పష్టముగ నిర్ధారణ చేసిరి గాన నిరంకుశాభి కాను లేమి చేసినను వంగరాష్ట్రజాతీయవాదు లా ఆశయమును మఱవ వీలు లేదు. ఇప్పుడు వంగరాష్ట్రవాసులకు పరిష్కాసమయము. అందు కృతార్థులగుట యు విఫలమగుట యు కేవలము రాష్ట్రపజలనైననే యున్నది. నాదేశీయులు ఓరిమిని బూనవలెనని నేను కోరుచున్నాను. కష్టములన్నిటి నుత్సాహముతో భరింపవలెను. దేశీయమహాసభ విధించిన సవిశ్రకార్యములను వారు వదలగూడదు. కాంగ్రెసు కార్యములు వలంటీరులవలన మూతమే జరుగుచున్నవి. వారివలన మూతమే జరుగగలవు. కాంగ్రెసు సంబంధులందరును వృద్ధులను యువకులను స్త్రీలను పురుషులను గూడ వలంటీరులే అని స్పష్టముగా గ్రహింపవలెను. నేను వలంటీరుగా పనిచేయుచున్నది తెలుపుచున్నాను. కొద్ది కోశాలలో రాష్ట్రమున 10 లక్షలమంది వలంటీరులు సిద్ధమయ్యెదరు. మన యుద్ధమము పరిత్రమైకవి. మన విధానము దౌర్జన్యవిరహితమై గాంతిమైకవి. దేశసేవయే దైవసేవ యని మీరు గ్రహింపవలె దైవారాధనము నాపకతలె పని ఏమొకప్రభుత్వము చేసిన ఆజ్ఞవైసలద నంగీకరింపరాదని మీరు ముఖ్యముగా జ్ఞాపక ముంచుకొన గోరవను అని దాసుగారు ప్రకటించిరి.

ఉండిలో మద్యపాననిరసనముకేసు
భీమవరముతాలూకా ఉండిలో 20 ఏడ్ల వయసుగల కొనికల్ల బ్రహ్మయ్య అనునతడు మద్యపానము కూడదని కల్లుదుకాణములవద్ద బోధించుట చేత తన తెల్లచీమజన్మీటులు నిర్ణయించిరి. అతడు జామినియ్యనైన 1 వ తేదీరాత్రి అతనినిచేర సాలలో నుంచి 2 వ తేదీని 8 గోజులు కఠినము విధించిరి. నెల్లూరులో జామీనుకేసు
గుంటూరు వేంకటస్వామయ్య, చాగల్ల దాసుగారి నర సయ్యగార్లకు నోటీసు లియ్యబడెను. 10 వ తేదీని నెల్లూరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుకోర్టులో విచారణ జరుగను. అంధ్ర దేశమందలి సేవసమితిలు
అంధ్రదేశమును పనిచేయుచున్న వివిధ సేవాసమితులు ఈమాసము 6 వ తేదీని బెజవాడలో సమావేశముగా నున్న సభ కరుదెంచవలెను. బెజవాడపురమంరమునందప్పుడు సామాన్య కాంగ్రెసువాలంటీరు సంఘము ఏర్పఱచబడునని గుంటూరు విశేషకు లోకరు మా కేదినము తంతివార్తను బంపుచున్నారు.

టిప్పికేంద్ర చరిత్ర

మలబార్ మామిడిల ఘోరమరణము

అను గూర్చి సమంతాపమును తెలియజేయు నిష్పత్తి గాయంకాలము 6 X 25 లకు టిప్పికేంద్ర చరిత్ర మదరాస్ జిల్లా గాల్ఫర్ సభ మహాజనసభ కల్యాణపు సంఘములచేత మదరాసు పోయి 1 వస. శ్రీనివాసయ్యగారి యధ్యక్షత క్రింద సమావేశమై.

అధ్యక్షుని ప్రారంభోపన్యాసము.

మామిడిల ఘోరమరణములను గూర్చి యావంతయు సంబంధపడవలయును. అతివారణమును మృత్యువువారిబడి, నానాటి క్రీస్తుంకాలములను విశ్వసము నమ్మకము బోవుచున్నది. ఈవారణోరణములను గూర్చి కాననభిలో కాననభాసభ్యులందరును ఏ క్షుడు తెలిసిన ఒక తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టి దోషులను శిక్షించుటకు జేయవలయును. ప్రభుత్వమువారిట్లు జేయలేని కాననభాసభ్యులందరును ఒకేసారి తమపదవులకు రాజీనామా నీయవలెను. ఈవిషయమై అన్ని పక్షములవారు ఏకమై ప్రవర్తించవలయును. లేనిచో మనస్సు సార్థకము కాజాలదు. ప్రభుత్వమువారి సురక్షములను గూర్చి మోచించుటకు ఔకసంఘము సేర్పించి, వారేమి చేసెదరో జూడవలయును. శిక్షించియున్న తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టి దలచుకొనలేదు. పులియేలోపు స్వగత మనము నగవన్ను గారు నాతీర్మానమును త్రొక్కివేలి నాడవన్ను పుట్టి నుండి సేను తోకయు కలుగజేసికొన లేలంచలేదు. అసయమున సేను సభనువదలి వచ్చింది. జడ్జి పక్షమువారు మౌనము సంతకము జేసియు నాలోచించు సభను వదలిరావలెను. ఇంకొకమారు కడసారి వచ్చే సభయందు తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టెదము. అది అటూడనిండు. మహాత్ముడు ఆచరించుటల మన కార్యములవల్ల రముగ సఫలమగుటకు మనకుందరము సంపూర్ణ స్వదేశివస్త్రధారణమును బూ. వలయును.

అధ్యక్షుని ప్రారంభోపన్యాసాంతరమున ఈ తీర్మానము.

ప్రతిపక్షుని అంగీకారమును.

మలబార్ మామిడిల ఘోరముగ ఊపిరాడక పండిలో చనిపోయినందుల కిందవా రెంతయు సరితాపమును బొందుచు వున్నారని వారి కుటుంబమునకు సానుభూతిని జూపుచున్నాను. వీరి మరణము అతిపాదకరము. తెలంగాణలోనే మాత్రమే గుండెలెరియమన్నయని. ఇట్టి మరణముల సేర్పడుకొని విని ఎటులగమని టి. వి. గోపాలస్వామియెందలియారు గారు తీర్మానము నుపహరించిరి. తలంపుకొన్నంత మాత్రాన ఒడలు గగుర్పడుచున్నది. నోట మాటరాకున్నది. మనము చేతవలసి నది ఆపహమముకు చనిపోయినవారల ఆత్మకు శాంతిని కలుగ జేయుటకును, మరల ఇట్టి ఘోరములు సృష్టపించు కుండగ మనకు స్వరాజ్యము చేకూరుటకును ప్రార్థించుటయే యని.

టి. వి. వెంకట్రామయ్య గారు

తీర్మానము సమవయము ఇట్లు ప్రస్తావించిరి:— పశువును దొడ్లో పెట్టికట్టుల మాపక బండిలను గాలిలేని పెట్టెలో పెట్టుట సహజము. వీరితో పాడకొనినట్టి బిల్లు ప్రయోజనము జేయుచునే యుండెను. దాహమో, దాహమో, నోరార్పుకొని పోవుచున్నదని మొగతీర్చిన వినిపించుకొనలేదు. ప్రాణములు పోవుచున్నవి. చచ్చిపోవు చున్నామని కేకలు జేసినను, చచ్చివారిని చాచినందు. మిగిలినవారి నే తీసికొని పెట్టె మని పాడ కాకట్టి బిల్లు ప్రస్తుత మిచ్చెను.

ఈ ఘోరమును జూచితిరా? దోషులను శిక్షించవలయును. గాలిలేక చాచలేదని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నది. తప్పించుకొనుటకు సమాధానము నిచ్చుచున్నాను.

సింగారసేన ఇట్టిగారు

ప్రస్తుతము విచారణ సలహానున్న సంఘమువలన ప్రయోజనము లేదని. ఎందులకు కమిటీవలెనే వై పూతపూసి వదలి వేసెదరనియు ఇట్టి దురంతములు మరల మనకు సంభవించుండుటకై స్వరాజ్యమును సాధించుటకు మద్దతిపాదమును నివేదింపవలయుననియు, స్వదేశీవస్త్రములను మావలయుననియు జూచియ రక్షక భటుల సంఘములను నెలకొల్పవలయుననిరి. గ్రామపంచాయితీలగుడ ప్రవేశపెట్టవలయుననిరి. విద్యార్థులు పాఠశాలకళాశాలలకు విస్తరింపకపోవుటయు, వ్యాయవాదులు తమవృత్తి విస్తరింపకుండుటయు శోచ్యమనిరి. వ్యాయవాదులు తమవృత్తిని మానినను తమన్నను విద్యార్థులు పాఠశాలకు బోవను స్వరాజ్యము ఇంతకంటే కీర్ణముగ వచ్చెడి దనిరి.

సి. రాజగోపాలాచారిగారు

మహిళా మరణమును గూర్చి విచారణయు సభకు వార్తాపత్రిక ప్రతినిధులను గానియకపోవుట మిక్కిలి తెలిసిన విషయము. ఈ అర్థకములకు ఆదికారణము ధారునుగారు సిద్ధపరచుచున్నాను. బొంబాయి అల్లరులు రెండు రోజులలో స్వయంబు. దీనికంతయు మహాత్ముగాంధికాకే ప్రధానము కర్తలు. ఇట్టి మహాత్ములను ప్రభుత్వమువారు మలబారుకు పోనిచ్చిన తుటిలో అల్లరులను బాండ్లలో శాంతిని నెలకొల్పెడి వారు. కాని ప్రభుత్వమువారు రెండు కేసులలో 1871 నెట్టెంబు మామననుండి ఇటువంటి సామానుబండ్లలోనే బండిలను బంపుచున్నారనియు అంత ప్రమాదము వాటిల్లి లేదనియు అందుచే ఇప్పుడుగూడ ఈబండ్లలోనే బంప నిశ్చయించుకొన్నారనియు కలవరు, పోలీసు మామరింబెండెంబు, కర్నూలు మున్నగు పెద్ద ఊర్లలోనుండి గవాక్షములేని బండ్లలో బండిలను బంపుటకు నిశ్చయించితిమని వాకోమచున్నారు. వేరేమి కావలయును. నెట్టెంబునుండి బంపుచున్నారను గాన ఇప్పుడుగూడ బంపు చున్నార మని వాదము సలహా చున్నాను. తీసికొని బట్టి జూడ ఎవరో ఒక రే గాక మంత్రి, కాన్సెల్లర్యావోకసభ్యులు, కాననభాసభ్యులు, ప్రభుత్వమువారు రెండును ఉత్తరాదులు. నిజముగ ఈ ప్రభుత్వము నాగరికపు ప్రభుత్వమైన తిత్తము అందరును లిమిటెడ్ వలెవులకు రాజీనామా నిచ్చియొండెవారు. మామపుకను, మృగమునకు గల విభేదమును గుర్తించగలవారలు గావలయును. (సింగ్, సింగ్) ఈచినిపోయినవారు 70 మంది మాత్రమేగారు. ఇంకను ఎందరో వేసజేరిగ మడిసిరి. అంతయు రహస్యమునున్నది. ఇదిమాత్రము దైవ ప్రేరేపముగ బహిర్గతమైనది. కాన ప్రభుత్వమువారిందరిని శిక్షించవలయుననిరి.

వై. సా. హెబుగారు గూడ తీర్మానమును బలపరిచి పిమ్మట సభకు ఇట్టిగాను మిక్కిలించులు, ఇతరకక్షి గారులను ఎక్కడనున్నారో తెలియదు. ఈతరువాత విషయము తెలియజేయు నాడెను.

కక్షిలోజేరినను మామపుక సానుభూతి ఒకటి! అట్టితరువాత సభకు రాలేదు. వేర్వేరు సభల వైస జరుపలేదు.

అను నిరూపించి శిక్షించుటకు చేయవలయును. భారతీయలమగు మనము కష్టములను పరిధివములను త్వరిత మరచి పోయెదము. పగను చింతలము సాధింపజాలము. అంగ్లేయులు ప్రాంతు ప్రజల అజ్ఞానమును కనిపించుటకు పగను సాధించెదరు. అల్ సెన్ లోరెనును జన్మము జతపరుచుకొన్న దాడిగ ప్రాంతివారు జన్మములమీద ఒక కన్నును పసియే యుండిరి. తునకు ఇట్టి ఘోరములు జరుగవలె ఏర్పాటు జేయవలయుననిరి. కించి కష్టస్వామిశిర్డూగారు గూడ 1871 సంవత్సరమున ఉత్తరహిందుస్థానమున సిపాయి కలహమునాడు మాపుకు గారు భిర్రరెసిడుకులకు ఎట్లు బలవన్మరణమునకు బాల్పడజేసి రో తెలియజేయుచు తీర్మానమును బలపరిచిరి. తదనంతరము సర్వమూర్తిగారు ఆరోగ్యముగ లేనందున సభకు రాజాల నందుకు కుచించిలాయ సానుభూతిని జూపుచు బంపినలేఖను అధ్యక్షులు చదివి వినిపించిరి.

అందరు నిలుచుకొని తీర్మానము నంగీకరించిరి.

అధ్యక్షునియంతోపన్యాసము

మామిడిల రైలుబండిలో మరణించిన వివాదకరమగు వృత్తాంతము రాజధానియంతటనే గాక మామనమ్మనెత్తి మా నవప్రకృతిగల ప్రతిమనుజుని హృదయమును దహింపజేయుచున్నది. ఈ మరణవిషయమును విచారించుటకు ప్రభుత్వమువారు అచలబంధించిమాన్యును సహాయమునగాను. వ్యాప్తుగారు మలబారులో కమిషనరుగ నియమింపబడిరి. అట్టితర ఆయనను విచారణ సంఘమున కధ్యక్షునిగ నియమిం చుట అన్యాయము అకృత్యము. నిజముగ ప్రభుత్వమువారు వ్యాయము గలగజేయునెంచి లేని విచారణసంఘమునకు వ్యాయవాత్త్రువిచక్షణాసామర్థ్యము గలవానిని ఆధ్యక్షునిగ నియమించి తక్కినసభ్యులను ప్రజలవిశ్వాసమునకు మన్నుచు వాగ్రులైనవారి నియమించియుండెడివారు ఇంకను కొంచెము ఈసంఘమున వ్యాయము జయల్పడు నను ఆకాశింజము గలదు. మిగిలినవారును జడ్జి వనర్థమువారికిగూడ భూతదయ యుండకమానదని తెలపెదను. కాన వారందరు ఈ విషయమునం దైనను ఏకీ భావముతో ప్రవర్తించలేదు. కొనుచున్నాడను. రాజకీయములయందు వీరు మనతో ఏకీభవించుటకు ఈ విషయమునం దైనను మనతో గలసి దోషులను తేగిట్లు శిక్షించుటకు ప్రయత్నింపవలయును. ఈబండి ఒక ప్రేమనునుండి ఇంకొక ప్రేమనుకు బోవుచుండ మాన్యుధ్యయన సిద్ధి విరామములేకుండ దాహమోయని గోలపెట్టెదని సాక్ష్యము మూలముననే తెల్లచుగుచున్నది. ప్రేమనుమాన్యునుండి పోలీసు

నిబ్బందియు వీరి గోలను చెవిని పెట్టుకుండుట ఊహించుటకైనలు లేన్నది. ఇంత అన్యాయము! ఇంత ఘోరము! ఇది వర కిట్టిబండ్లలో బంపు చున్నార మనియు అందుచే బంపుచున్నార మన్న వాదము మతవాదులకును, జడ్జి సభ్యమువారికి గూడ రుచించదని నానమ్మకము. వీరుగూడ పశువులవైస ఎక్కించరాని బండ్లలో మనుజులను బంపుట మంచిదని అంగీకరించెద గని నమ్మకము. బండిలను అయో ప్రదేశములకు బంపుటకు నియమింపబడిన ఉద్యోగి ఉత్తరవాదిగావలయును. ఇట్లు మనుష్యులను పశువులవలె గాలి వెలుతురులేని బండిలో బంపుట కట్లు వీరికి మనసాపెప్పినో యూహించజాలను. పూర్వముకొని బంపితిమిగాన ఇప్పుడుగూడ బంపినార మనుట సమంజసముగలేదు. ఈ విచారణసంఘమువారుగూడ ఆజే యధి ప్రాయమును తెలియజేసినదానిని నమ్మజాలము. ప్రభాభిప్రాయమును మన్నించుపక్షము మనకు గావలయును. కట్టుదిట్టముగల ఏర్పాటులుగల్గి సుఖభావముతో గూడుకొన్న ప్రభాభిప్రాయమున మన్నించు ప్రభుత్వ ముండవలయును. మనమందరము ఏకతకు జేరినను తగవులను పెట్టుకొనక ఈవిషయమై న్యాయము కలుగునటుల కృషిసల్పవలయును. మితవాదు లేమిజేయుచున్నారో తెలియదు. ఈ సభకు రాకున్నను ఏ గోడ్లవోలునందైన సమావేశమై మామిళామరణములను గూర్చి సంతాపమును జూపినపాపము నెరుగకు. కాననభలయం దీవిషయమై ప్రసంగించి లాభము లేదు. ప్రభుత్వమువారికి ఒత్తిడిని కలుగజేసిన నే కాన్యము జరుగును. దీనికంతకును వికమత్యమే ప్రధానము. ప్రజలు తమనాయకులందరును కలసి పనిచేయుటకు ప్రయత్నించవలయును. ఈ టి కి గుడ్డకు రాని ఈ బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణ గాదా లో బడి గొట్టుకొనుట కనుండు ఆసమానకరము. ఈ పర్యాయమైన మన కాననభాసభ్యులు వీరాల తీర్మానమున ప్రవర్తించినటులగాక ధన్యుడితో ప్రవర్తించి తనకక్షి దోషులకు విధించబడు సుప్రముఖులందరిని నమ్ముచున్నాడను ప్రేమకక్షి మోప

నాతోడనో ఎవరినో ఒకరినో ఇద్దరినో శిక్షించినంత మాత్రాన దొడ్లలోనరాదు. ప్రాచ్యదేశీయ పద్ధతులు పాశ్చాత్యులకు సరిపడవు. పాశ్చాత్యులవిధానము ప్రభుత్వమునకునే ఆపలుంబిలించినగాని నిజస్థితిని వారు ప్రహించజాలరు. ప్రమాదముగా నిండు, అజాగ్రత్తగా నిండు, అవివేకముగా నిండు. దాక్షిణ్యము జూపక వారి నందరిని శిక్షించవలెను. ఎంతమాత్రము వెనుకజేసికొని రాకుండదు. విచారణ శమయమునం దిమ్మనాత్మ్యమును బట్టిపాడ మన భారతీయోద్యోగులు జాతీయ జీవనాద్యములేక ఆత్మగౌరవములేక దేశభక్తిరహితులై ప్రవర్తించు చున్నటుల గోచరించుచున్నది. ఇకముందైనను ఈలోపములను సవరించుకొని గౌరవముగ మనెదరని నమ్ముచున్నాడను. ప్రభుత్వోలువును వీధికున్నను పాపభీతి దైవభీతితోనైన ప్రవర్తించవలయును. అట్లు గానిపో తాము బాగుపడరు. దేశము సుద్ధరింప జాలరు.

విద్యాధీశులను మితవాదులను జడ్జి సభ్యమువారును వికమత్యముతో నెలగి అర్థిక స్వార్థిత్వమునకై పాలుబడవలయును. అర్థిక స్వార్థిత్వము లేనిచో రాజకీయస్వార్థిత్వము నిష్ప్రయోజనము.

అస్పృశ్యతయులారా, వీరు ఈ ఘోరకృత్యము లానర్థిక భూతకులను ప్రభుత్వమువారు దివ్యరీతిని పూర్తి శిక్షించుటకు జేయకున్న కలకాలము మనకు కిరంకము స్థిరముగ నుండును. నాదలల వంచుకొని యుండవలసినద్యును. కాన స్వలాభములను విరికితనమును, వంభములనువదలి ఈవిషయమై వ్యాయము గల్గునటుల ప్రయత్నించుడు అని నుడిచిరి.

అధ్యక్షునకు వందనములతో సభ ముగిసెను.

కావలెను.

నెల 1 కి రు 25 మొదలు రు 200 ల వరకు లేకము పుచ్చుకొని పనిచేయగల గుమాస్తాలు కావలెను. భరణాత్మ క్రింద సామ్య కట్టవలెను. అర్థజాప్రాప్తుతో దరఖాస్తు పంపుకొనవలెను.

Z ఆర్థిక పత్రిక

(8271) పొట్టు రాక్కు నెం. 212, మదరాసు.

ముఖ్య గమనింపు

మేల్లె నకదుర్గు మదర రు 1-2-1
ది డ్యు వి ది 0-గ-1
వ్యవస్థాపనతో తియారు బడిన నలుపు
నూలు వీసె 1-0-1
వలయువారు మంచు నైకము పంపవలయును.
కా. వెం రంగయ్య కంగిరెద్దం, నల్లూరుజిల్లా

దుర్గతినామ సం||రం మార్గశిర శు|| ౪, శనివారము

“వేమ”

(ఆకుండి వేంకటేశాస్త్రిగారు)

గీ. కారునల్లు గల్గిన కలం కారిచీర
గట్టి తమ్ములమ్మును నోట + గానబడగ
ముగ్ధ హృదయస్థ ననురాగ + ముట్టిపడగ
చిరునవ్వుతోడ నొడిచిని + చిట్టిపాల
తుని గన్గొని సంకసముకొందు + తునలయా
బండిలోనను గూర్చుండి + పథమువీడ
పోవుటను జూప నునకు ప్రపుల్ల జుయ్యె
ఏల యనిన నీసుప్తిలో + నివిధమున.
బిడ్డలను జూచినంత నే + ప్రేమయొడవ
డేని, యేమియు నెరుగని + దీనబాలు
రెట్లు పెరిగి పెంపొందును + రిలను అరణు
మాలయే వానిని ప్రేమ + మనుపడేని.

ప్రాఫెసర్. మాలూరు
రంగాచార్య జీవితచరితము

పి.బి.ఎస్. వి. సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు

అనాదియగు నీజగత్తునందు సముద్రమునందు దరంగ
జుద్దుదములవలె, తుణుకులును నెండతోపుట్టుచు గిట్టుచు
నున్నారు. కాని, వారిలోపల తామెందుకుజన్మ మొందిరో,
ఏమిచేయుకలయునో యనియోచించి పరమార్థమును కనుగొని,
తదనుసారముగ జీవితయాత్ర నెఱపినవారు అతిపిరళులు.
అట్టిపిరళులును విదితవేదితపుటలను కృతకృత్యులనగు మహా
పురుషులలో రంగాచార్య మహాశయుడొక్కఁడు.

ఈతఁడు శ్రీ. శ. 1881 వ సం॥మున మార్చి నెలతోందు
మైసూరునందలి శ్రీరంగపట్టణమునకు నగొరమున మేల్కొట్ట
యనంబగు నారజువలెను. ఈయూరే, విశ్వద్రవ్యతత్వప్రపా
కుడై సంఘసంస్కర్తయై వెలసి చోళరాజుల దుండగముల
కోర్కెలకే వారిజేతమువదలించిన శ్రీరామానుజాచార్యులకు
ఆశ్రయమగు భాగ్యముగఁగాంచినట్లయి. ఇది ఇప్పటికిని వైష్ణవనిల
యమైన తేత్రమై నెగడుచున్నది.

మంచిబాత్మిత్వముననే మంచివాసనగలవ్రావులును గాయలు
కలుగునట్లు-విశుద్ధవైదికాచారమతమై, మాలూరుగ్రామమున
నివసించుచుండిన బ్రాహ్మణవంశమున నీతఁడు జనించెను. ఆతని
పితామహుడు సంస్కృత విద్వాంసుడై ప్రసిద్ధి వడ నెను. ఆతని
మాతృపితామహుడు అపరమయ్యనగు నన్నాస్వామీశ్వరప్ర
విష్టుడై తనయూర యతిరాజమహాధ్యక్షులతో వసించెను. కావున
రంగాచార్యులవారి యాధ్యాత్మికవిచారశీలతకు, సంస్కృత
భాషానిమానమునకును కొంతవఱకు ఆతనివంశము కాణమని
చెప్పవచ్చును.

ఈతనిబాల్యదశ బహుశముగ మేల్కొట్టయందును
శ్రీరంగపట్టణమునను గడచెను. అప్పుడేతఁడు మేల్కొట్టయం
దలి పర్వతప్రాంతప్రకృతిసౌందర్యములను నేత్రనిర్వాణముగ
ననుభవించుటచేత నేకావోలు ఈతనికి, బ్రకృతియందు గాఢ
మగు ప్రీతియుఁ డన్నేతయగు నీళ్వకవియంద సాధారణగౌరవ
మును సుస్థిరముగ కలగెను.

ఈతని ఆంగ్లవిద్యాభ్యాసము మైసూరునందలి వెస్టియన్
మిషన్ పాఠశాలయందుఁ బ్రారంభమాయెను. లక్ష్యైకగమి
యగు ‘నదిపిలుకానియజ్జ్వలశక్తి’ వలె అంతరాయములం
బోలు మధ్యకత్తుల నన్నిటిని అచిర కాలముననేదాటి, ఈతఁడు
1881 వ సం॥ న పట్టపక్షియందు అగ్రగణ్యుడగు కృతార్థు
డయ్యెను. ఆత్రేత్రాయమునఁగూడ నీతనిధారణాశక్తియును జ్ఞా
నయు, పట్టుదలయు నీతనిఁగాంచినవారికచ్చెరువు కలిగించుచును.

కళాశాలయం దాంగ్లభాషఁ జదువుచుండినను, మాతృ
భాషయు, ఆధ్యాత్మిక శాస్త్రరత్నాకరమునగు సంస్కృతము
ను తగుగురువులయొద్ద నభ్యసించుచు నిరంతరము పరిశ్రమచేయు
చుండెను. గొప్పవారి లెఱిగిట్టిడకదా! విషయశుభసాధనము
లగు విద్యల నభ్యసించుటయందే జీవితమును వినియోగపఱచుచు
ఆధ్యాత్మిక్యవృత్తికి సాధనములగు విద్యలఁగలవైన తలంచు నినపి
ననాగరకవ్యాపారాచార్యులగు కొందఱు యువకులవలెఁగాక
“పుంభానుపుంభవిషయ్యేవ్యం తత్సగోపి (బహ్మనుచింతనధి
యం న జహాతియోగీ సంగీతతాళయ వాద్యవశంకతాపి మాళి
స్థంభపరి రక్షణధీర్మతీవ” యనునాశూక్తి చొప్పున, ఈతఁడు
ఆర్యులవిశుద్ధ సభ్యతాదర్శ (ప్రాయమగు ప్రాచీన సంస్కృత
వాఙ్మయములను, శాస్త్రములను, క్రమక్రమముగను సవిమర్శము
గను పఠించుచుండెను. పాశ్చాత్య ప్రకృతివిషయక శాస్త్రముల
యందు ఈతనిప్రజ్ఞ యసాధారణమగుటచే నే మొదట 1891 లో
చెన్నపురి వైద్యకళాశాలఁ బ్రవేశించి మూడుసంవత్సర
ములుచదివెను కాని ఏలూరో చదువునాని అచ్చటనే Chemical
Scholar అనునవిద్యోగమును బొందియుండెను. ఈకాలము
ననే ఈతని బోధనావైపు చిహ్నకాళితమై ఆధ్యాపకవిద్యోగమే
తీర్చినవానికంటె ఈతనికి యుక్తమైనదని నిరూపించెను. కొంత
కాలము కంభభూమియందు కళాశాలయం దధ్యాపకుఁడుగానుండి,
ఈమారు 1886 లో Physical science ప్రభుత్వవిషయ
లో బ్రెజిడెంటును N. A. పట్టముంబొందెను. నానా
బాల్యదశ యొకవిధముగ ముగిసెనని చెప్పవచ్చునవలెను.

ఉద్యోగదశ

ఈతఁడు పింఛింపిన యుద్యోగములను గూర్చి వ్రాయు
టకుమునుపు ఆకాలమున కంభభూమిపు కళాశాలావృత్తి
మును గుఱించి, హైందవ సంఘసీతినీ గుఱించియు నొక్కొంత
నుడువవలసి యున్నది. ఆ కళాశాల యిప్పుడు ప్రతిభావంతులై
బహుశాస్త్ర విశాదులైన వైద్యసాధనాధ్యయ రంగసాధనమిది
యూరు సుందర తామయ్యర మొదలగు విద్యవృత్తుల కాకరమై
దక్షిణాపథపు క్రేడిడ్జ్ ఆనందబ్రసిద్ధికెక్కియుండెను. ఆకాలపు
సంఘమున, ఆంగ్లభాషాభ్యాసము నొందిన యువకులకొందఱు
స్తూర్యములు స్వేచ్ఛరు మొదలగు (Agnosties అనఁబడు నాస్తి
కులబోధనానుభవపులంబలి చొక్కి హైందవసంస్థల నన్నిటిని
దోషైక భావనము లని అనూనుసామికతోఁ దెగడి సంస్కార
మహాకార్యమునకు బూనుకొనుచుండిరి. విగ్రహారాధన అత్యా
చారమని లెకడు బ్రహ్మసమాజ మొకప్రక్కను, ఆర్యసమాజ
మొకప్రాంతమునను, దివ్యజ్ఞాన సమాజమొకదెసను విజృంభించి
సంఘము నుట్టుకొలుచుచుండెను. ఇట్టి సందర్భముననే రంగా
చార్యులు ప్రకృతిశాస్త్రాధ్యాపక పదవింజేకొనెను. అచ్చటఁ
జేరిన ఆచార్యులమునకే ఈతని స్వతోముఖ పాండిత్యమును
ప్రతిభయు దక్షత్యుల కెఱుకపడ సాగును. ఆ పట్టణమున
జాబ్బరు ‘లన్’ క్రైస్తవమత బోధకుఁడొకఁడు ఒక భయాయ
హైందవమతము నపకర్షింపఁగా ఈతఁడు ఆతని ఆక్షేపములు
నిరాధారములని నిరూపించి అతనియుద్ధతి వారిచి స్వమతాభి
మాను లెట్లు మెలంగవలయు నట్ల మొగెను. నాటంగ్లె నీ
తఁడు గొప్ప వాగ్వియము1 మతాభిమాని యనియొఁగూడ
ప్రసిద్ధినిందెను. తరువాత నీతఁడు రాజమహేంద్రపుర కళా
శాలయందు కొంత కాలముండెను. పదపది, చెన్నపురిలోని
రాజధానీ కళాశాలయందు అదివఱకు హైందవుల కెవ్వనికినిఁ
బ్రాప్తముకాని రాసాయనిక శాస్త్రాధ్యాపకత్వముఁ గాంచెను.
పిదప నాతఁడు వరుసగా, తిరువాన్ కూరు మహారాజు కళా
శాలయందును, రాజమహేంద్రపుర కళాశాలయందును, చెన్న
పురి రాజధానీ కళాశాలయందును Chemistry, Physics
లను బోధించుచుండెను. 1896, సం॥న ఈతఁడు చెన్నపురి
విశ్వవిద్యాలయన సభ్యుఁడుగా నియోజితుఁ డయ్యెను. 1901
వ సం॥ల రాజధాని కళాశాలయందు సంస్కృత పండితుఁ
డుగానుండిన గవ్వన్ ఆప్పయ్య దొరగారు నిరామమునొంద గా, ఆ

స్థానమున నీతఁడు ప్రతిష్ఠాపితుఁడయ్యెను. ఈ యుద్యోగమున
నీతఁడు పదుమూడు సంవత్సరము లుండి విశ్రాంతి నొందెను.
1907 వ సం॥మున రిజిస్ట్రారు రఫ్ బుక్కుగా నియోజితు
డయ్యెను.

ఈతఁడు ప్రాచ్య లిఖిత పుస్తక భాండాగార రక్షకుఁడు
గా (Curator) నున్న కాలమున (1901-1914), అపనిత వేత
నమేమియు లేకున్నను ఈతఁడెంతయో ప్రమానపడి ప్రాచీన
సంస్కృతాంధ్ర ద్రవిడాదిభాషా గ్రంథముల నేకతీంచుటకును,
పట్టి వ్రాయించుటకును వానిఁ బ్రకటించుటకును వలయు నే
ర్పాటుల నెన్నిటితో చేసెను. ఇంతియగాక, జగద్గురు శంకరా
చార్య ప్రణీతమగు ‘సర్వ సిద్ధాంత సంగ్రహమును, 9. వ శతా
బ్దమున జైన పండితుఁ డొకఁడు వ్రాసిన ‘గణిత సారసంగ్రహ
మును, స్వవిరచిత ఆంగ్లానవాదముతో దొరకనమువాక సమ్మ
తినిఁ బ్రకటించెను. ఇదిగాక ‘మద్ధ చరితము’నొక గ్రంథమును
గూడఁ బ్రకటించిఁటలు తెలియవచ్చెనని.

ఇతఁడు రచించిన గ్రంథములు బహుశముగా శాంగ్ల
భాషా మయములైనను హైందవ మతసిద్ధాంతముల విశేషకరించు
నవియై, “ప్రాచీనార్య వాఙ్మయము నందు దేశీయులకు గౌరవ
మును కలిగించునవియై” యున్నవి. వానిలోపల శ్రీరామానుజా
చార్యుల శ్రీభావ్యమున కీతఁడు చేసిన ఆంగ్లానవాద
(1) భగవద్గీతోపన్యాసములును సంస్కృత విద్వాంసులనన
బ్రసిద్ధిపొందిన మామ్యుల్లడ, ధీబో మొదలగువారిచే బాగ్ధ్
గనవి. శ్యామిన్ శర్మ నందుల వారి యాదేశము ననుసరించి
ప్రారంభింపఁ బడి బహుశశ్రద్ధయు నడువఁబడుచుండిఁ
“బ్రహ్మవాది” అనుమానపత్రిక యందుఁ ఈతఁడు వేదాంత
సిద్ధాంతముల విశేషకరించు వ్యాసముల వ్రాసిడివాడు.

ఈతఁడు రచించిన “భారతీ సుత్రభాతము” అనఁబడు కావ్యము
ఈతని విశల రమణీయమగు కవిత్వమునకును, అనింద్యమగు
దేశభిమానమునకును దారకాణమై విలసిల్లుచున్నది. భారత
జేతము పూర్వ పండియండిన గౌరవమును వర్ణించి భారతీయుల
నావరించియుండు నవిద్యాగూఢ మగు తపస్సును బాంశుల ప్ర
బోధనూర్యం దుదయించి వెలుంగుచుండుట జాబెడి నీకావ్య
ము “హిందూ విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాతలును స్వజన్మభూమి
పితృకృతి నిరత చిత్తులును ధర్మావరణ డ్రేరిత మహావిలాస జడ
చిరముఖ వికాసులును” నగు పండిత మదనమోహన మాలవ్య
మహాశయులకు అంకితమగుట యెంతయు సముచితమైయున్నది.

కవితాశైలిఁ గనఁబడుటకై కావ్యమునుండి లెందుకోకములు.
“మారర్పారతిదేవి పశ్య తమసాం నిష్కాసనే 2 సాసభా
మాత్మః పూర్వదికాముఖే దినపతి నేజన్వితా శాత్యః
ఆవిష్కృత్య విభాతి సాపిగళితా నిదామనోమోహినీ
పుత్రా స్త్వా మధ సుప్రభాత వచనే నానందయాశా వయం ౧
సీతాసావిత్తుమాద్యా స్ఫుకలశుభగుణోత్కర్ష సంపూతభావాః
కృత్యేన్యపుష్కలమేషు ప్రవిమలమనః సుస్థిరా ధర్మనిష్ఠాః
సాధ్యః సంపన్నవీరోదయజనిత జగత్కేమలాభం కరా నే
సాభాగ్యాధారభూతాః ప్రధితమహితరత్నప్రియేషు ప్రభాతం ౨

ఈతనికి సంస్కృత భాషయందుగల కూలంకషపాండిత్యిని
ఆభాషాపునరుద్ధారమునకై ఈతఁడు పడినప్రయాసమునకును
నేదాన్తసిద్ధాంతములకును జనులహృదయ తేత్రముల వెడజల్ల నీత
డుపడినశ్రమలకును, కాశీతేత్రమునందలి “భారతభక్త మహా
మండలి పరమంబగు ప్రమోదముం బొంది “విద్యారత్న”
విద్యాసాధిచే సులంకరించెను. మహాశపడేశకుఁడును తిరుదముం
గూడ నిచ్చినట్లు తెలియవచ్చెనని. [నశేమను]

विद्या शतकम्

II

(c)

చి త్తసింహవలెను.

[నా లేఖలు 'సాక్షి' వలె సుందరమే ననికాని, హాస్య పుట్టు
వ్రాయఁగల ననికాని 'సాక్షి' కడ నిలుచుటకైన నా కధికారము
న్నదనికాని నేనివి వ్రాయుటలేదు. సాక్షి యెవ్వరుసాధారణపు
రుఘుండు. బుద్ధిలో బ్రహ్మస్తుతి. రసవత్ మాతనికలములు. నున్నది.
ఆతనిహృదయముమాట, ఆశ్రయము మాట, లోకయాత్రమాట,
విడిచి- మన కవి యవసరములేనివి కావున విడిచి- చూచిన నాత
ని యనేకవిహ్యాసము లభ్యుపసన్నములు! ఆభావలోపభక్తత్వము,
తైలిలో గుడ్డుపుడార్లు, వివర్చనములయందలి హంసగమనములు,
ఆస్వాతంత్ర్యమునందలి యేనుగుదాపులు; ఆజ్ఞాపక కక్తియందలి
సింహావలోకనములు, మరియొకట తపస్సుచేసినను రావు. ఆప్రతి
భ, తీక్షణబుద్ధి దైవప్రసాదములు. కాని ఈవసంతలేఖల కర్తవీర
కాలమునండి సాక్షికి శిష్యుఁడు. ఇదివఱకు సున్నలేఖలో నిట్టిసా
చర్యమీ లేఖలకున్నది. కావున నూదంటుజాతితోఁగలిపియున్న
సూది కిందుకకక్తిపట్టిన ట్టిందు గుణలేశమున్న-హాస్యలేశ మున్న
నది సాక్షిది. సాక్షితో నిది పోల్చి చూచిది కాదనుట దీనికి
గౌరవము. అనేకు లింతవఱకు సాక్షినిఁ దిట్టువారు. ఇప్పు డీర
సహన మగులేఖల జదివి సాక్షిని మెచ్చుచున్నారు. ఈ విధ
ముగ సాక్షిరత్నమున కీదాగులే కుపచారము చేయఁగలిగినం
దులకు సంతస మొందుచున్నాను. సాక్షి శిష్యులన మింకను
తెలియనివారున్నవో శక్తి వ్యాసమొకటి వ్రాయఁబయల్పించి
నప్పుడైన దెలిసికొందురు. సాక్షితో నే నింకొక పదిజన్మము
లకు సమముగ వ్రాయఁగలుగుదు ననుట నాకు భూమ
నమే! ఆ నిరంకుశభాసావిభావమునకు. ఆ విజ్ఞానరాశికి - ఆ
ప్రతిభాశాలికి - దైవము. సర్వదా తోడ్పడి యా కాలాని నీ చంద
రిక వ్రేకి బంపునుగాక!

ఇట్లు వైకుంఠ కరణ మైన మరణాంతక మగు ననుటయు, చాలపద్యములలో “కరణములను” పొగడుటయు “మర్త్య లేని సుహృద్భిషతి తొండములేని యేనుగు వంటివాడని (84) యు, “కాపు” కొండె యందు కరణాలకు బ్రతుకు లేదని (81) యు” “మర్త్య నలవాని కాశ్యపు తండ్రిము సేవకుండ నిలుచు (85) ననియు, విశ్వాగులపై బ్రీతి కనఁజలచుటయుఁ జూడ నీతతక కర్త మర్త్య కులమువాఁడుకాని, లేర్పరముకాని కావచ్చు నని తోఁచుచున్నది. ఈ ప్రపద్యము లన్నిఁటియందును సత్య ముంటినిని కేవల మితకవిసాదం కెఱ్ఱియొండవచ్చును. వైది కుండు కరణము “కారా దనునీతి సరియైనను గాకపోయినను, భావము లట్టివి గోపరాజు రామప్రభానికే బిడ్డుటం గావ తను. రామప్రభానికక నిజమైనవో నాతనికాలముగ్గి” శ్లో 1185

అగ్రమున్నట్లు కొన్ని నిదర్శనములు కనబడుచున్నవి. (మాడుడు శ్లోకములు. వాటవద్యమణిమంజరి) "గోత్ర శాస్త్రం బ తేంద్రానాం సంఖ్యాభేదానివాహనే" మొదలు విశ్రాంతి వరకు యాటువేలమందియోగులు కలిగియున్నట్లు (బ్రహ్మచరి, నియోగిశాఖ వేటపడినవిట్లు గాంధీకాలమునకు గాన వైదికుడు కలిగియున్నట్లు బలికార దనుమాట పుట్టవలసింది. కావున నీమాట వ్రాసిన సుమతికేతకము 12 వ శ్లోకమునకు జాలితవార కావలసియున్నట్లు తోచుచున్నది.

(రె) ఇందు "కాపు" శబ్దము కూడ రెండుమాడుసాన్నిధ్యమునందున్నట్లు. "కాపు" శబ్దమునకు బ్రహ్మతము కేవలము "తెలగా" యని, శూద్రుల డని యర్థమున్నను "కాపు కేవలము" అని పూర్వము వాడుకలో నుండెను. అనగా (బ్రహ్మతము "మునగులు కరణము" అనునట్టి కొంతకాలమునకు బూర్వము "కాపు కరణము" అనుట కలదు. తులకప్రభుత్వములో "మునగులు" అనుపదము నునకు వచ్చినది. "మున్సిల్" అని వాడుటయు, అదు. కావున దులకప్రభుత్వమునకు బూర్వము "మునగులు" పదమునకు మాటుగా "కాపు" శబ్దము వాడియుండుదురు. కావుననే యీ క్రింది పాదపదమునం దానర్థము వల్లడి యగుచున్నది. తగవులాడినభార్య భర్త ననుచున్నది.

"కాపు" కరణం నాపట్టయిలే?

ఎలా కొడతావు కొట్టి! మగడ!

ఇటుల కాపుశబ్దము గ్రామాధికారపర మని స్పష్టము. మునగులు కొండెకాం ద్రయన నడియే యీ క్రిందిపద్యము నందిలి "కాపు" శబ్దమున కర్థము తియవలసియు తోచుచున్నది.

క. పాదగుణం బగవాడుజిన

నివృత్తిగ వ్రాతకాండే యేలిక యైనన

భరణ గాపు కొండె మైనన

కరణాగ్ర ప్రభుకు లేదు గదరా నువతి.

ఇప్పటికిని గ్రామ నివాసమునందు మునగులకరణము లైకమత్తము చెడినవారి మునకు నచ్చుకప్పుములు వేట్లు నీవ్వదించ నక్కఱలేదు. గ్రామాధికారియగు మునగులకు వ్యతిరేకముగ గదరా దయ్య శేమియుం శేమిబాలకు. భాగ్యము కాపు అందుటయు, వారికే గరణము బాగుమై, లెక్కలు వ్రాసి, సాయపడుటయు, గ్రామపాలనము శుభముగ నుండి ప్రభుత్వము సాగుటయు మనపెద్దల చెప్పవలెను. కావున (బ్రహ్మతము "మునగులు" పదము గ్రామాధికారికి వాడిన తులకప్రభుత్వమునకు బూర్వమీతికము వ్రాసి యుండవలసియు కనబడుచున్నది. అనగ ధృవముగ 12, 18 శ్లోకములనుండి నిది పుట్టియుండవచ్చును. బద్దెనకుడ 12, 18 శ్లోకములవారి డని కొండ జనుచున్నారు. కావున వ్యతిరేక నిర్వచనములు లేనంతటను బద్దెన దీనికర్త యని శ్రీకవిగారి పద్యసాగము నమ్మకలసివచ్చుచున్నది. స్థితిగతు లిదిగముగ సంజెహింపదముగ నుండగ నీనడుమ నొకవిచిత్రవిషయము కనబడినది. అది శ్రీకవిగారి సిద్ధాంతమున బలపడుచున్నది. కావున వారినాదమును ఇండించుట కంతకంటే బ్రబలవాదము మానవలసివచ్చినది. విజ్ఞానకూడం బరికించెదరుగాక!

కర్తృత్వము సరియో?

ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తు ప్రకటించిన గారము నే 1879 య తాటియాకు గ్రంథములలో బ్రసిద్ధ మగు నీ క్రింది సుమతికేతక పద్య మిట్లున్నది.

(1) సుమతికేతకము నందున్నదిధము.

"పతికడకుం దన్ను గూర్చిన

సతికడకును వేల్పుకడకు సద్దురుకడకున్

సుతుకడకు రిత్తజేతుల

మతిమంతులు చనరు సతిహర్షము సుమతి.

67

(2) పరివహనారాటియాకు ప్రతిలో నొకచోట

సుతుకడకు సన్ను గూర్చిన

సతికడకును వేల్పుకడకు సద్దురుకడకున్

మతిమంతులు రిత్తజేతుల

పతికడకుం బోవజను బద్దెన లేరా!

(ప్రసిద్ధ మైన సుమతికేతక పద్య మిట్టి ప్రాచీన లేఖకుం డేల గాల్చినో- బద్దెనీతులలోకల నీ సంబోధన ముండుటకు గార కమేహ- తెలియుటలేదు. ఈ తాటియాకుల వ్రాతవలన శ్రీకవి గారేగాక సుమతికేతకము బద్దెన దనువార ప్రాచీనులుకూడం లు రని నిర్ణయమై దీనివలన శ్రీకవిగారివాదము బల మగుచున్నది. నేనిదివలన కొనర్చినవ్యతిరేకవాద మీ కారణమున నిట నరింపక మానితిని. ఇప్పటికిని చాలవఱకు సంజెహముగనే యున్న యీవాదము సాధనాంశములచే జేలననిలంచెదము.

(4) ఇంకొక పద్యమును వినుడు.

"క. నమ్మక సుంకరి జూడ

నమ్మక మగసాలివాని నటువెలయినన్"

60.

"వెలయలు నేయబాగులు

వెలయంక నగసాలివాండు వెలమచెలిమియన్"

36.

ఇట్లు కంసాలిని, వెలయాలిని, వెలమలను గర్హించి యున్నాడు. ఈవాటల గర్హించినదానియందలి సత్యాసత్యములతో బ్రహ్మతము మనకు నిమిత్తము లేదు. ఒక్కరియనుభవముచే గాని, యనేకులయనుభవముచే గాని యొకవారి వెల్లగర్హించుట యేరికిని కగడు. విషమ బ్రహ్మతము మనకావిమర్శనముతో నిమిత్తము లేదు. (సశేషము)

శంకరవిజయమును రచించిన దెవ్వరు?

పండిత విక్రాల రామచంద్రాచార్యులు గారు

వేదభాష్యకర్తయగు మాధవాచార్యులు తనగ్రంథములందు మొదట కొన్ని శ్లోకములను వ్రాయువాడుక గలదు. అట్టి శ్లోకములకు గానరావు. ఈగ్రంథమున మొదటిసర్గయొక్క గం శ్లోకమున నవకావీదాన అను విరుదు తేకున్నట్లు గ్రంథకర్త తెలుపుచున్నాడు. ఇట్టివిరుదు అమాధవాచార్యుల కున్నట్లు ఎవటను గానరాదు. మరియు గం శ్లోకమున వ్యాసాచలకవి యని తనపేరును తెలియజేయుచున్నాడు. ఈ పేరును ఆ మాధవాచార్యులకు గానరాదు.

అయితే మాధవకృతమనుటకు గల కారణము లూహించవలయును. ఆగ్రంథము ఇతి ప్రమాధవీ యేతచ్చారదాపితవాసగ. శంకరేశ్వరకరణమేపూర్వక సర్వోపాదేశః అని యున్నది. దీనికి గానరావు వ్యాఖ్యానము చేయలేదు. కారణము ఊహించలేనది. ఈ శంకరవిజయమునకు భవవతి నూని యను పండితుడు శంకర విజయదీపిని అనువాఖ్యానోన్మయియున్నాడు. దానిచిర శ్లోకములందు మాధవకృతమని లేటెగ తెలియును. అది ఇది-రచితో మాధవనాసా యతో డిండిమటికయా. శంకర ద్వియో నా మ గ్రంథ స్మర్యరసాత్మకః. డిండిమటికతోడ శంకరజయము మాధవునిచే చేయబడెను అని అర్థము. ఇందుచే టికాకాండే మూలకాదు అగుచున్నాడు. ఇట్లు ఎచ్చటయు ప్రసిద్ధి లేదు. గాన మొండలు మాధవునిచే చేయబడిన శంకరవిజయము డిండి మటికతో (యంతః చేర్చబడినది) అని అధ్యాపకము చేయుదురు. అదియేతచ్చారదాపితము స్వగతమగునో చదువులకు విదితము మరికొందరు భవవతి మాధవ నామమందురు. ఎట్లన-మూర్ఖు ధనము. పతి=ధనః, గాన మాధవ శబ్దార్థబోధకము భవవతి శబ్దమయ్యె నలక్షు.

మాధవకృత మనుటకు ఇంక నొక కారణము గలదు. మొదటి శ్లోకమున ప్రభువ్య పరమాత్మనం శ్రీవిద్యాతీర్థరావణం. అనియున్నది దీనియందలి యర్థమును భాష్యకర్తయగు మాధవాచార్యులవారు వారి గ్రంథములయందు తెలుపుటగలదు గాననిది. అమాధవకృతమనే చెప్పనగు. విద్యాతీర్థులను పేరుగలవాడ మక యొకరు. ఈ నవకావీదాన విరుదు వ్యాసాచల కవికి గలిగి యుండవచ్చునని కొందఱుచురు.

వ్యాసాచల కవికే మాధవనామ మని వ్యాఖ్యానమందు తెలుపబడియున్నది. యితోన్నియు కులచేత గూడ నిదివేదభాష్యకర్తృత్వముగాదు. వైద్యమందలి మాధవ నిధానమెట్లు వీరికన్న బహుశాచీను డగు మరియొకమాధవ కృతమని యెన్నదిపోయినో, అట్లే ఇదియు మఱియొక మాధవునిచే చేయబడినదియని కొందరు నిశ్చయించు చున్నారు ఎవరురచించిందను సరసమైన కవిత్వము, గాన కడకాభిరూపియియున్నను, చాలా కాలమునుండి వాడబడు విషయము సత్యమగుటలు తెలుపు యుక్తిచాలములు-ప్రబలప్రమాణ పుంజములు-సంగ్రహించి, ఈ విషయమును నిశ్చయింపవలసిన భారము ప్రాచీనాచారపరాయణులందు నిలచియున్నది.

ఈవ్యాఖ్యానమందు కడన కాలనిర్ణయముడే బాపుశ్లోకము ఒకటిగలదు నాయం దుదాహరించిన పదసంకేతమును విచారిం చుట అవశ్యకము. ఎదియనగా పాండవేష్వ హితారేత్ర ప్రమితే శుభవత్సరే దీని అర్ధనిర్ణయముచేయుట సిద్ధాంతలయందు నిలచి యుండును. గాన ప్రాచీనాచార పరాయణులు శ్లోకలి సిద్ధాంత చేర్చిలును ఈ రెండంశములను నిర్ణయించి యెల్లఱకు లేటబడునట్లు చేయగోరుచున్నాను

శ్రీరాజలింగశతకము

అముద్రితము-తాళపుత్రగ్రంథము

ఈ శతకము పితాపురంథాలాకా వుప్పాడ గ్రామవాసి యగు శ్రీశ్రీసన్నిధిరాజు జగ్గవీ రచించినది. ఇందు 108 పీఠములుగలవు. ఈ మహాకవి 120 సంవత్సరముల క్రిందటివాడని వాఙ్గంధములవలనను తద్వంశీయుల వల్లను తెలియుచున్నది. ఈ శతకమున సంగీతసాహిత్య వేదాంత శ్రుతియు లందు విక్రీలి ఘనుడని యాతనిగ్రంథము వలన తెలియును. ఈ శతకు (జీవయోగుల కరుణంజి) యను నొక యక్షగాన ప్రబంధ మొక్కటి రచించినట్లు తెలియుచున్నది కాని ఈరాజలింగశతకము శ్రోత్రగాయకపడినది. ఇది ఉప్పాడ కొత్తపల్లి నివాసి యగుమండల పాపయ్యయను మహాసేయిడు. తన పురమునకు ఒక భాగముగానున్న (వాకతిప్ప) యను పునమున 1880 వ సంవత్సర ప్రాంతమున కట్టించిన కేవలయమునుగండిచి తేదేవాలయ ప్రతిష్ఠిత శ్రీరాజలింగస్వామివారివై యీ మహాకవి శతకము రచించినట్లుగా, (మనుభవన సాగరపు తేప్పవాకతిప్ప, రాజలింగనిడే గదారాజవదన) ప్రతిపద్యమునకు గల మకుటమువలనను పెద్దల వలన తెలియుచున్నది. ఇప్పు డా దేవాలయము శ్రీరాజేశ్వర స్వామిఆలయమని పిలువబడుచున్నది. ఈప్రాంతమున నీ కవిచాల. వ్రేళ్ళాతి నహించెను. మందుల సాపయ్యయను నతడు తాను శివాలయము ప్రతిష్ఠించినపుడీ కవీశ్వరునిచే నీ శతకము రచింపజేసి, నట్లు తద్వంశీయులు తెలుపుచున్నారు. శాస్త్రులి విరహంబున తనభర్తయగు రాజలింగని దొడ్డిని రమ్మని చెలికలెత్తో తేప్పనట్లు వర్ణింపబడినది. భక్తి, శృంగార, శైరాగ్యము లాట ముచు చక్కని పుదు మనక తెలిగలిగి త్రాపన చతురప్రాస ములందని భాషావైపుణ్యము భాపు ఇయ్యది మరీకార్పణ శతక మును బోలియున్నది. ఒకటికెండు పద్యము లుదాహరించెద. నీ॥ కొమ్మరా బంగారుబొమ్మరా ముప్పాడుమ్మరా మనవిచ్చుకోమ్మటంబు, కాంతరాపుణ్యనిలారా సద్గుణాంబరకా మహిమలనంతమనుచు, కలిరా కపురంపు మొల్కరా మడ నిచేచిల్కరా నీడయజిల్కరామనుచు, వెలదిరా సద్బుద్ధిగల దిరా యిదిసేకు కొలదిరా కోపము వలదటంచు, నతఁడో వాని బ్రతిమాలి హితవుపరచి, పరిణమరపించి నన్నొకగతిని జేర్చునెల! భవసాగరపు తేప్ప వాకతిప్ప, రాజలింగని జేగడే రాజవదన॥

నీ. నియలు గుడిగాను నీమేను కలగాను పరగ నీతల కలిపాము గరువ, నీగళంబున విషా నిశ్చిహారమైయుండ నీపుత్రు గర్భంబు నిల్వబగుల, నీవాహనము ఘానునిశ్చంబుమేయను నీదుసాములు శేష నియతిగాగ, నీవారగమితియు నేలమి పుట్టెయగాగ నీజటవైకోమ్మ నీమగాగ, నీదుఫాలాక్షియను నన్నినిండుకొనను, యేలసలి కేలకోనని తూలవాడి, పరిత భవసాగరపు తేప్పవాకతిప్ప, రాజలింగని జేగడే రాజవదన అనియున్నది

నీ. ఒప్పగా నీ వాకతిప్పలో మీ సన్న ధాన పరంధైన వాగు డొకడు, వరయజుశాఖ సర్వర్తనుండగువాడు సన్నిధి రాజవంశాధిరాజు, కాన్యవ గోత్రుండు ఘనుడమ్మయార్యుని కలికేరహ్మంబు గర్భమందు, జనియించి సద్బుద్ధి జగ్గవీ శ్వరుం డనొప్పెలోకము నందు వెలసె. బుభులసత్యప్రమాట లింపొనగగూర్చి, శతకమర్పించె నీవును కాశ్యోతముగ, నవసే భవసాగరపు తేప్ప వాకతిప్ప, రాజలింగని జేగడే రాజవదన.

(ప్రతిలో వారితప్పులు కొన్ని గాన్నించుచున్నవి. శతక మున చాల గ్రామ్యపదములు గన్నట్లుచున్నవి. అయిన నీశతకము భక్తిశృంగార విజ్ఞాన-బులతో దులదాగుచున్నది. దుర్బతి నామసంవత్సర మాఘశుద్ధపాడ్యమి మొదలు పౌర్ణమివఱకు రచించినట్లు శతకాంతమున నొకపద్య ముండుటచేతస్తు. యీశతకము రచించుచుకాలమున కవికి 60 సంవత్సరము లుండునట్లు తెలియుటచేతను కవి 120 సంవత్సరముల క్రిందట జన్మించె నని విశదమగుచున్నది.

ఈ, అముద్రిత రాజలింగశతకమును, ఆంధ్రపరిశోధక మహామండలి స్థాపకులగు శ్రీచెలికాని లచ్చారావుగారు, ప్రకటించుచున్న ద్వితీయ శతక సంపుటములో ముద్రింపారు. కవినంకియు లిప్పటికి గూప్పాడగ్రామములో నివసిం చున్నారు. శ్రీ వంగూరి సుబ్బారావుగారు శతకకవులచర్చిత వ్రాయుచున్నారు. ఇందలి కథాంశములను గ్రహించి యీశతక కవిశేఖరునిగూడ తమగ్రంథర జమున నలంకరింపజేతురని కోరు చున్నాను.

స. రాధామాధవతాపు

మా పితృభేదీలమరణములు

(0)

ప్రభుత్వ నియమితసంఘము విచారించుట

కోయంబత్తూరు, డిసెంబరు 2:—రయిలులో జరిగిన మాపిలా ఖయిదీల ఘోరమరణములను గురించి విచారించుటకు ప్రభుత్వ నియమిత సంఘమువారు నిన్న సాయంత్రము 6 గంటలకు నాల్గు గాలి ప్రత్యేక రయిలు పెట్టెలో సమావేశమైరి.

డాక్టరు ఓకోనరు.

సంబంధ 80వ తేదీని ఉదయము 2 X 40 నిమిషములకు ఆసిస్టాంటు సర్జను రయిలు ప్రేమనుకు అతిజూరూ రావలసినదని నాకు సందేశమును బంపెను, నేను తత్క్షణమే బయలుదేరి 2 గ 55 నిమిషములకు రయిలు ప్రేమను చేరితిని. అచ్చట కచ్చాను ముత్యే, నా ఆసిస్టాంటు సర్జను, సైనిక, రయిల్వే వైద్య సిబ్బంది చేరి మాపిలా ఖయిదీలకు తైల్వోప్రచారములు చేయుచుండిరి. అప్పుడు 70 మంది స్లాటు ఫారముమీద పడియుండుటను నేను గంటిని. ఇంక మరొకందరు సామానుల పెట్టెనుండి దింపబడిరి. స్లాటు ఫారముమీద పడియున్న వారిలో 80 మంది మృత్యుదేవతకు బడిరి. అల్లకల్లోలము విశేషముగా నుండెను. నేను తత్క్షణమే చార్జి తీసికొంటిని. భౌతికములు కొలికిగా నా వద్ద ఉండెను. ఆ రౌత్రి గాథాంధకార బంధువుగా నుండెను. సజీవులను కోయిల్వో ప్రచార గొనిపోవుటకు నే నొక ప్రత్యేక రయిలు కాజ్ఞాపించితిని. మాపిలా కోగులను పట్టుకొని వచ్చుచున్నాను అని నేను తత్క్షణమే కోయంబత్తూరు జిల్లా వైద్యాధికారి జోజు ఫారెస్టుగారికి తంతివార్తను బంపితిని. మూడవ తరగతి ప్రయాణీకుల పెట్టెలలో నేను 44 మంది మాపిలలను దీసికొని, కోయంబత్తూరు ప్రేమనుకు 4 X 20 నిమిషములకు చేరితిని. ఒక ఆంగ్ల సైనిక ఆంగ్లరక్షకుడు, పోలీసులు కొందరు నాతో గూడవచ్చిరి వారు కోగుల మంచములను మోసిరి. ఈ మాపిలలలో నాలుగురు కోయంబత్తూరు స్లాటు ఫారముమీద పడిరి. ఈ ఆయుర్యములను దీయుమనకు నేను స్లాటు ఫారముమీద ఉదయము 8 1/2 గంటలవరకు కచ్చట నేయుంటిని. మాపిలా ప్రేమిలు ప్రత్యేక జతలుగా ఉల్లోకి బంపివేయబడుచుండిరి. అచ్చట కొంత ఆలస్యము జరిగెను. బండివారు మాకు బండ్లను తోలుటకు నిరాకరించిరి. చాలకష్టముతో ఒక బండిని నేను సంపాదించితిని గాని ఆ బండిను మృతక శేఖరములను చూడగానే, భయపడి బాటుకొనెను. మేజరు ఫారెస్టు గారు ఏ తుణుములో ప్రేమనుచేరికో నెనంత ముఖ్యముగా గమనించ తేదు. నేను మోటారు బండి వానిని నిడలేపితిని.

రామయ్యగారికి సాక్షి ఇట్లు చెప్పెను. స్లాటు ఫారము మీద ఆ నేకమంది ప్రేమిలు మృతిచెందు చుండగా నేను చూచుచుంటిని. అద్వైతకాత్తున కొందరు మృతము చావు నోటి నుండి తిప్పించుకొనిరి. చావుకు ఏమికారణ ముండగలదని నేను దీర్ఘముగ యోచించితిని. వెలుపలినుండి చిటికెడుగాలి లోపలికి ప్రవేశించుటకు వీలు లేని సామానుల పెట్టెలో అంత పెద్దగుంపును త్రోసి తలపులను మూయుటవలనవారు వివచాయోవును బీర్విజచ్చియుండవచ్చును. రెండవదియు ఉదయమున నే నీమరణ హేతువును బహిరంగం జరిచితిని. నేను తత్క్షణమే ఆ సామానుల పెట్టెను పరిక్షించితిని. ప్రేమను చేరిచేరకమునుపే నే నాపెట్టెలోపలికి ప్రవేశించితిని. 28 వ తేదీ చాలతొందరగా నే నాపెట్టెను పరిక్షించితిని. ఆపెట్టెలో నీనుగలను బెట్టి నేను తియారుకు బంపివేసితిని. నే నాపెట్టెలో ప్రవేశించినపుడు, తీగ ఆగ్లికను నేను జూచితిని.

రామయ్యగారు:—అతిగ అల్లికను వెంటి వేసినయెడల, ఈ సామానుల పెట్టెలో మానవులు ప్రయాణము చేయగలరా?

ప్రత్యుత్తరము:—మానవుల ప్రయాణముల కీ పెట్టెకినది కాదు.

ప్రశ్న:—ఆపెట్టె మొక్కవిస్తీగమును, అందులో ప్రయాణముచేయు ప్రయాణీకుల సంఖ్యను మీకు తెలిసిన పక్షమున, వారేలాటి వాధలుపడియుండునో మీరు వర్ణించగలరా?

ప్రత్యుత్తరము:—నే నిద్దరిలో గూడ చేరి ఈ ప్రయాణీకుల సామానుల పెట్టె నెం 1711 రు లో ప్రయాణమెట్లుండునో రుచి చూచుటకు కొంతదూరము వెళ్లితిని. 7 లేక 8 మంది మనుషులు లోపల కూర్చుండి తలపుల నన్నిటిని చూయించి వేసి 2 మెల్లదూరము వెళ్లితిమి. ఏకరున్ కేటన్, సర్జె-జనరలు గిఫ్ఫర్, కర్నూలు బర్నార్డ్స్, నేను, నాల్గు, ఇంక ఇద్దరు ముగ్గు

రము ఆపెట్టెలో నెక్కితిమి. నాకు చాలకష్టముగా నుండెను. ఇతర పెట్టెలలో నింకకంటె సుఖముగా నుండెను గాని నిజమైన సుఖములేదు. ఈ మిగిలిన రెండు పెట్టెలలో గాలికొంచెము లోపలికి వీచుచుండెనుగాని నెం 1711 రు పెట్టెలో గాలిలేనే లేదు. ఈ రెండు పెట్టెలలో గూడ 10 మంది ప్రయాణము చేయుట సురక్షితముగాదు. తలపులు మూసి రెండు గంటల సేపు ప్రయాణము చేయుట అపాయకరము. అట్లు ప్రయాణము చేయవారికి మరణావస్థవచ్చును. రెండు మూడు పెట్టెలలో తంతి అల్లిక కొంచెము పెద్దదిగా నుండెను. ఒకదానిలో అది విరిగిపోయెను. మేము సుమారు రెండు మెల్లదూరము ప్రయాణము చేసితిమి. ఇంక ఎక్కువగా వెళ్లుటకు నాకుకష్టముగా దోచెను.

కృష్ణచర్మరాజు గారు:—అచ్చట నడచుట కేమైన ఆధారము లుండెనా?

ప్రత్యుత్తరము:—పోదనూరులో ఇట్టి ఆధారము లేదు యులేవు. కోయంబత్తూరు ప్రేమనులో మాత్రము ఖయిదీలను మేము పట్టుకొంటే కొంతదూరము చాలకష్టముతో నడచిరి. ఆ సామానుల పెట్టెలో వెలుతురు లేనేలేదు.

జోనేకమంది ఖయిదీలు ఒక చోకరిని కడచివట్టును, కొన్ని శవములు గుర్తించుటకు వీలుకేసుండ విరుగ నట్లుబడినట్లును పయనీరుపత్రిక (వాసివ వ్యాఖ్య)ము సత్యమిట్లయు. కొన్ని గీతలు, కొన్ని చినచిన్న రాసిడి వలన గలిగిన గాయములు మాత్రము నాకగపడెను గాని దౌర్భాగ్యభరితముగా నేర్పడిన గొప్పగా యము లెచ్చటను ఏజేమాముమీదను నాకగపడెను.

రామయ్యగారు:—మీరు తమాషామామటకు వెళ్లిన పెట్టెలో జెలుకు శేమైన ఉండెనా? మీరు ఒండొరులు గుర్తుపట్టుటకు వీలుండెనా?

ప్రత్యుత్తరము:—లేదు. నైకప్రభలో దీపమును వెలిగించుటకు కాబోలు గుండ్రని చిన్న గంధముకటి నాకగపడెను. ఆరంభము తంతిలో జల్లుబడియుండెను. ఆ అల్లికమీద బండెను చుట్టు చేరియుండెను. దాని వెడల్పు 6 అంగుళములు.

సాక్షిని కొన్ని ప్రశ్న లకుగుటకు నెలవియ్యవలెనని కె. యస్. కామస్వామి అయ్యగారు అడిగిరి. నెలపు నిరాకరించ బడెను.

విచారణ అంతట ముగిసెను.

గౌ. నాల్గు గారు మదరాసునగరమునకు, కృష్ణచర్మరాజు, మంజీరామయ్యగారుకు కల్లికోటకు బయలుదేరి వెళ్లిరి.

ఈదినముఉదయమున ఇంతకుముందటి పెట్టెలలో ప్రయాణముచేసిన మాపిలల ప్రేమిలు కొందరు విచారించబడి నట్లున్నది.

ఒడలూరు పి. అచ్యుత అక్టోబరు 5 వ తేదీని తియారు నుండి ఇట్టి పెట్టె ప్రయాణముచేసెను పోలీసులతోగూడ ఈ పెట్టెలో నెక్కిలేను. ఎచ్చటగాని పెట్టెలెల్లయు లెజవడ లేదు. చెరసాలచేరినసిమ్మట ప్రేమికు త్రాగుటకు నుంచినట్లు దొరకెను.

కుచ్చూరు అవుల్లపట్టి మాయబడిన పెట్టెలో తియారు ప్రేమనుండి ప్రయాణముచేసెను. జోలీసులా పెట్టెలో నెక్కిలేను. ఎచ్చటగాని ఆపెట్టెలెల్లయు త్రోవలో జెలువబడలేదు. చెరసాలచేరినసిమ్మట వారికి త్రాగుటకు నీళ్లు దొరకెను. వారిగా నిద్దరు మార్గమును స్వృతితీసిపడిపోయిరి. కోయంబత్తూరు చేరినసిమ్మట వారు లేచిరి. వారిద్దరు జావవచ్చునని మిగిలినవారు తలచిరి.

పల్లకాటెట్లు ఆహారము కడపటి/సాక్షిలో గూడ మూడుబడిన సామానులపెట్టెలో ప్రయాణము చేసెను. అందు స్వృతితీసి పడిపోయెను. కోయంబత్తూరుచేరిన తరువాత అతనికి తెలివినచ్చెను. చెరసాలకు నడచి నెళ్లకమును పతనమై స్లాటుఫారముమీద ఒకగంటసేపు కూర్చుండి యుండెను. చెరసాలచేరు నప్పటికి అతడు బాగుగా నుండెను.

ఇట్లు మరెవలగురు కైదీలు కూడచెప్పిరి. కోయంబత్తూరు చెరసాల నూపరింటెలు మాపిలా కైదీలు ఆ నేకపర్యాయములు చెరసాలకు దేసిది రనియు తనకు తెలిసినంతవరకు అందరు సుఖముగా జేరిఅనియు సాక్షిలు/ఆంధ్రుడు సామాన్యముగా వారి వెంటవచ్చినయియు ప్రేమి లెన్నడుగాని అవధుల రాలేదనియు చెప్పెను.

సమానము

సమానముయొక్క పరిమితులు బాటికనని దడదడ మాట లాడువారిని గురించి కొంచెము విచారించవలెను. నిజముగ జూచిన యెడల వీరేశహాసము కావలెనని కోరుచుండిరి. వీరు ప్రభుత్వము నుండియు సుద్యమమును అణగ(కోక్కువలెనని) కోరుచుండలేదా? గాని ఉద్యమము అణగ(కోక్కు)బడకుండుటకు వీరు నిదానించి యుచేసించుటయు, పొరబాటు బాసర్చుటయు, కారణములుగావు. ప్రభుత్వమువారు అనుభవములన విచేకవంతులైరి. నిష్పంభవిధానమునల లాభములేదని తెలిసికొనిరి. ఉద్యమ చరణగ (కోక్కు)బడకుండ నుండుటకు కాణములుగాని ఇట్టి యుద్యమములలో అంగర్గమైయుండు ఉజ్జీనమే యుద్యమ చరణగ (కోక్కు)బడకుండ నుండుటకు ముఖ్యకారణము. స్వల్పకాణములవలన ఇట్టియుద్యమములు వింపవు. ఒకమా రుద్ధిచించిచో సామాన్యముగ నశింపవు. వాని కెన్ని చెడుచుండు లిచ్చిను మరణింపవు. స్వలాభ(చేరు) లెన్నిదిట్టి ను శపించినను వానితలవెండు కై నను గడలను ఇదియే విషయముయొక్క ముఖ్యకారణమున తెలుపును. ఈపత్రిక లవలించి-విధానమునలన నెట్టిలాభము నొందవలయునని వీరాశించుచుండిరి. వీరు చిచ్చుపల్లులుగాను. మూగలను బధిరులును గూడ గారు. ఆ నేకలక్షులనుండి వ్యాధయములలో ప్రవేశించి యుద్యమము నిష్పంభవిధానము చే నశింపజాలదని వీరు తెలిసికొనుట యుచి:— (బ్రిటానియన్)

మదరాసు సాల్ కాసుకోర్టు

నూటు నెంబరు 8477-21.

సి. నరసింహయ్యలకెట్టి—వాది.

Vs.

పల్లకాటెట్లు చ.లచుణ్ణం } ప్రతివాదులు

భల్లా: ట్టు పల్లకాటెట్లుగామయ్య }

వైవావా: వాది ప్రతివాదులకు .92) సంవత్సరం నకు బరు నెల 1 తారీఖు మొదలు 1921 సంవత్సరం జూలై నెల 4 తారీఖువరకు ఆలూయియంపాకు లావాదేవీవేసిన బాబుకు నా జరఖర్చుల పాకు యేర్పడిన అంలు బాక రుప్ప 87-14-6 కు వాది దావా చేసినదాన్ని. వైచెప్పిన వావా మదరాసు సాల్ కాసుకోర్టు నుం. ౧౧ ౧౧ శ్రీ చీఫ్ జడ్జి (Chief Judge) వారిద్ద 1921 సంవత్సరం డిశంబరు నెల ౧౧ వాది

(01) ప్రా: డివాన్ ది గలక తెలియ

రెన్సామి అయ్యగారు, 2-12-21. వాది కేసు.

మదరాసు కార్పొరేషను

నోటీసు

తొండర్లు కావలెను.

కార్పొరేషనువారి చాకిరిపనివాండ్ర నిమిత్తమై 1922 వ సంవత్సరము జనవరినెల 10 వ తారీఖు నుండి ప్రారంభమై ఏప్రిల్ నెల 10 వ తారీఖు తో అంత్యముగు క్వార్టరునకు మూట 1-కి మదరాసు నిండుపట్లు 48 చొప్పున 4,500 మూటలు ఉప్పిడిబియ్యము సప్లయచేయుటకు ధరలకట్టిని ఈ నెల 10 వ తేదీని సాయంత్రము 3 గంటల వరకు ఈ క్రింద చేవ్రాలుచేయబడినవారి ద్వారా అంగీకరించబడును. ప్రతితొండరును ఒక కవరులోఉంచి బాగుగా మూసి, కవరుపైన “ఉప్పుడు బియ్యము నకు తొండరు”అని వ్రాసిపంపవలెను. మాదిరిలు తెల్లని పెద్ద సీసాబుడ్లలో వేసి బాగుగా సీలుచేసి వంపుచు, రూపు 500 ధరావత్తు కట్టవలెను. ఏ తొండరుదారుని ధరలు అంగీకరించబడునో, అతడు 1922 వ సంవత్సరము జనవరినెల 10 వ తేదీ మొదలు 1922 వ సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల 10 తేదీ లోపల పశువులశాలల చీఫ్ సూపరిండెంటు గారివలన ఏ యే తొఖున యెంత ఉప్పుడు బియ్యము కావలెనని కోరబడునో అంత బియ్యము ను ఆయాతొఖున నిర్ణయకాలమున, సెంట్రల్ గ్రామ్ డిపో అయిన ట్రెవెల్ యో బేసిక్ వద్ద డెలివరీచేయుటకు బద్ధుడౌను.

జయ మొందిన తొండరుదారుడు వైన చెప్పిన షరతుల ప్రకారము తాను నడచుకొనునట్లు తొండరును అంగీకరించిన 3 దినములలోపల ఒడంబడిక వ్రాసి యివ్వవలెను.

పాల్లు డిపార్టుమెంటు } సింగార వేలు మొదలియూర్
మదరాసు కార్పొరేషను } మొల్లు ఆఫీసరు.
2-12-1921.

తర్ఫతికముగ ముగ్గురు మంచిబాహ్మణేర మృత్యులు
రాజభక్తిగలవారు యేర్పరుపబడిరి. ఒకరు చనిపోయిరి. వాఁ
స్తానే యింకొక పక్షమువారు నియమింపబడుచుదగ్గరి కొందఱు:

ప్రస్తుతము. కాని అట్లు కాదు. కానీ సభ క్రొత్తగా
అలాగే స్వతంత్రముగా మిలనాదిపక్ష మొకటి ప్రారంభించవలె
నని ప్రయత్నములు జరిగెను. కాని అది సఫలముగాలేదు.

ఒక విన్నపము

క్రొత్తప్రభుత్వము, క్రొత్తకానూనె, క్రొత్తచట్టము
మీలో నుత్తరకళ మాంధ్రమైనది. ఇదియట్లుండ నిరాకరణవా
దులు వనలను తెనుకారితే తప్పవచ్చును. వారిమాటలను పెడచె
విని పెట్టవలయును. ప్రభుత్వమును, కానూనెలు మున్నగువాని
నిన్ని నాశనముకేయ నెంచుట దేశమునకు ధీమముగాదు. అస
హయోద్యమాదర్శము అరాజికముగాక పురమైన య గు నా?
అంతే యని నా మనస్సుకు తోచుచున్నది. బ్రాహ్మణీకరణమును
గురియైనను కాకపోయినను, అసహయో
ద్యమాభ్యసనమునల యిప్పుడిప్పుడే వైకే వచ్చుచున్న బ్రా
హ్మణీకరణ నొక్కతొర యణచివేయునని స్పష్టమగుచున్నది.
ఇందుకనియే మనము నిరాకరణ వాదమునైపు తిరిగియైన జాడ
గూడదు. బ్రాహ్మణీకరణ అన్ని జిల్లాలలోని నిరాకరణోద్య
మమునకు విరుద్ధముగ ప్రచారము జేయుటకు స్వచ్ఛంద సేవక
సంఘముల సేర్పరచుకొనవలయును. ముఖ్యముగ విద్యావాసన
తేనివారిలో ప్రచారము జరుగవలయును. వారే ముందాయుధ్య
మములో జేరవచ్చును. సర్ పిట్టి త్యాగరాయ శెట్టిగారును
దొడ్డయ్య నాయగారును ప్రతిష్ఠించిన బ్రాహ్మణీక
ర పక్షములో కొందఱు రాజకీయవ్యవహారములలో నుపేక్షా
భావముగలవారుమాత్రము జేరలేదు. మనకుగల్గిన బలమును నింపు
కొనుటకు అందరమును సంఘభావముతో నుండవలయును. అప్పు
డెవరేమియు జేయజాలరు. ఇందుకు నిదర్శనము కాల్పితమైన
అధ్యక్షుని యెన్నిక సమయమున గాన్పించెను. ఇట్టి సంఘభావము
స్థితిగూడవలయును. అందులకందఱును పాటుబడవలయును.
మనకష్టములన్ని యవలొగలేదు. ఇంక నెన్నియోగలవు. మన
కీక్రియే మార్గమును తగ్గకుండుమనము పాటుబడవలయును.

యువరాజుగారి సందేశము

ఒకనీరు సంస్థానము

2 వ తేదీ వ్రాయుమున 10 గంటలకు యువరాజుగారు
రాగా బికినీరు మహారాజుగారు స్వాగత మొసగిరి. వారి
స్వాగతపు ఏర్పాటు సహకారద్యమును పలు విధముల చాలు
చుండెను. మహారాజా, కుమారమహారాజుగారును ఇతర
వ్యక్తులును స్వాగత మొసగిరి. ఫిరంగులు కాల్చి
బడెను. (గళింపు సాగినది. దారిపాడుగునను ప్రాలు
విద్యార్థులు స్వాగత మొసగిరి. ముత్తెరువులు మంగళ
హారతులను పాడుచు మామిడాకులు గల జలకలశములను పట్టు
కొని యువరాజుగారి నెదుర్కొనిరి. లాల్పరా రాజభవనమున
యువరాజుగారు విడిచిరి. పరస్పర సందర్శనము లతివైభవ
ముగా జరిగినది మహారాజుగారు నింజోలగమున యువరాజు
గారి స్వాగత మిచ్చి నజరానాల సమర్పించిరి. సామంతు
లందఱును యువరాజుగారికి గౌరవము తెలిపిరి.

యువరాజుగారి ప్రసంగము

మహారాజాగారు! మీ సత్కానమునకును మృదువాకృ
ములకును అతిథిగా వచ్చి చాల కృతజ్ఞుడను మీ రాజ
భక్తిసగృహమును దర్శించి నేనెడిచెదను. మీ సంస్థానము
రాజభక్తియు దాని ప్రాధాన్యమును అగ్రస్థానమున
లంకరించి యున్నది. నాధిపతులకు ప్రోత్సాహక మగు
చున్నది. మీ సంతకములను తరతరములనుండి ప్రభుత్వము
నకు పలువిధముల గ్రహింపబడుచున్నది. మీరుచేయు సహాయ
ము నిరుపమానము. రాజనీతిజ్ఞతయు పరిపాలనాకళలయును
ప్రశంసనీయములు. ప్రస్తుతవిషయసీతతో మీతోద్యులు ముఖ్య
తరుము. మీతోద్యుల సౌఖ్యమును రాష్ట్రభివృద్ధిని సర్వవిధముల
పొందించుచున్నారు. సంస్థానాధిపతుల అభివృద్ధికి మీరు చాల
సరి చేసితిరి. మీరును నేనును గుడ సామ్రాజ్య స్థైర్యమును
జేకాభివృద్ధిని, మానవసంఘ నాగరకతాభివృద్ధిలను ముఖ్యతయ
ములుగా కలిగియున్నాము. ప్రస్తుత సమయమున ఏ సంఘ
మును గూడ వంటిదిగానున్నది. కలసి పనిచేయుట
గుల సర్వమును చేపూరును అని యువరాజుగారు నడిచిరి.

నేనల పరిక్షించుట

2 వ తేదీ సాయంకాలము 4-30 లకు యువరాజుగారు
బ్రహ్మమున బికినీరునేనలను పరిక్షించిరి. మహారాజువారే
కినానాయకత్వమును వహించి అగ్రాధ్యక్షులై ముందు నిలి
చిరి. చాలమంది స్త్రీలు పురుషులు వచ్చిరి.

రాజపతినిధికారో
నవన్యసింఘము.

రాజపతినిధిగారి బస, కాశీ దినంబరు 2:—కాశీవిశ్వ
విద్యాలయమునాగు సమర్పించిన సన్మానపత్రమును స్వీకరించి,
రాజపతినిధి దినంబరు మొదటితేదీని ఇట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.
“విశ్వవిద్యాలయపు సభ్యులారా, వైసు-భాస్కరులగారా!
మీరు నాకు హృదయపూర్వకముగ నిచ్చిన స్వాగతమునకును,
మీతోగలసి మాట్లాడుటకు నాకవకాశ మిచ్చినందుకు నేను
మీకు కృతజ్ఞుడను. భారతదేశములో నే నితరులముం దేవిశ్వవి
ద్యాలయమునకు జైలవదలునగాను. మొట్టమొదటిసారి మీవిశ్వ
విద్యాలయమునకు వచ్చుట నాఅద్భుతము. (హర్షము) మీరు
అనేకవిధముల నేర్పుచున్నట్లుగపడుచున్నది. మతభేద మీకు
ప్రధానముగా నున్నట్లున్నది. విద్యార్థులకు నుగుణసంపత్తి
యే ముఖ్యము. గుణవిశేషములను పెంపొందింపనివిద్య వ్యర్థము.
(హర్షము) మీవిశ్వవిద్యాలయ మతిశీఘ్రముగ దినదిన ప్రవర్ధ
మాన మగుచున్నది. నూతన సిద్ధాంతముల ననుసరించి మీ విశ్వ
విద్యాలయ మేర్పూరింపబడినది. గురువులు శిష్యులతోగూడ కలసి
నివసించుట మీ విశ్వవిద్యాలయముయొక్క ముఖ్యమైన విశే.
కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపు సంఘమువారి స్వభావముల నేకములు
మీ విశ్వవిద్యాలయములో ఆచరణయందున్నవి. మీ వైసు
భాస్కరులగారి ప్రోద్బలము, ప్రోత్సాహముల వలననే మీవిశ్వ
విద్యాలయము జన్మమెత్తినది. (హర్షము) అతని కంటే మనము
మన జీవితచక్రలలో నెక్కువ ప్రోత్సాహమును చేయగలమో నా
కు సందియంబుగా నున్నది. ఇద్దరు కృతజ్ఞతసంస్థానాధిపతులు,
దర్బారుగా మహారాజు గారు, కీర్తిశేఖరైన సర్ నుండర్లా
గారు మీ విశ్వవిద్యాలయమునకు తమసర్వస్వమును సమర్పణ
చేసిరి.

మాంత్రికుని మంత్రాత్మకలలో వైకల్యమును ఈపాచీన
పుణ్యక్షేత్రమును అత్యద్భుతమగు సాధములు భూమ్యాకాశ
ములను కెండినాకుచున్నవి. ఇది అంత మీవిశ్వవిద్యాలయపు
చరిత్రప్రారంభముట. హిందూమతము, హిందూధర్మము, హిందూ
ఆశయములను పెంపొందించుటలో మీ విశ్వవిద్యాలయముయొ
క్క ప్రధానోద్దేశమని నేను వినుటకు సంతోషపడుచున్నాను.
పాశ్చాత్యకాత్త్రములు, పరిశ్రమలు, కళలుగూడ మీభోధనా
జేర్చుట అభినందనీయము. ఇంజనీరింగు, పారిశ్రామికసాయన
కాత్త్రమును మీరు బోధించుచుండుట విద్యార్థులకు చాల
లాభము. ఖనిజములు లోహములనుగురించి మీరు విద్యయు కేర్ప
నుదేశించుట సహజమే.

విశ్వవిద్యాలయపు నైని పటాలమును వీక్షించుటకు
మీరు యత్నించుచున్నాని వినుటకు నేను గంతసించుచున్నా
ను. ఇట్లు చేయుటకు నెలవియ్యవలెనని మీరు ప్రభుత్వమువారి
కినాసియొందినది. ఆనెలపు యిహ్యుబడినదిని చెప్పటకు నే
నిచ్చటనున్నాను. (హర్షము) (హర్షము) అపటాలము ఒకదినములో
నేపడజాలను. ఈవిషయములో నాప్రభుత్వమునామలయునంత
సహాయము చేయగలను. ఒక నైనికాచారి నియమింపబడును.
మందుసామానులు, బోధకులకువాసగృహములుఇప్పించబడవలెను
మీ విద్యార్థులు ఈ వైస్యములో చేరదేశ్యదేశ సంజాయిమునకు
సంబంధించువలె. నేను సంతోషపడుచున్నాను.

నేల్యయవరాజుగారు త్వరితగతినే మీసారమున కేరెంచె
దరు. మీతోకలసి మాట్లాడి, మీవిద్యాలయములనుజూచి, భా
రతదేశమునా ప్రముఖ చేతపట్టు కలెచ్చటికి వచ్చుచున్నాను.
ఆతడు రాజకీయోద్దేశములతో నిచ్చటికి వచ్చుటకేదు మీ రాజ
కీయాభిప్రాయము తెలిపేదించినను, మీరతనికి విశవత్వముతో
స్వాగతము నియ్యవచ్చును. అతిథిసత్కారమునకు భారతదేశము
ఖ్యాతినడనెడిది.

కాశీమహారాజుగారు రాజపతినిధికి గొప్పపిండు చేసిరి.
రాజపతినిధి అచ్చటగూడ దీర్ఘముగ నుపన్యసించెను.

ఉచిత ఆయుర్వేద వైద్యశాల:— సంగంబోక
ములోని కాల్పితమను మొదలుమ్మారునందు 4 వ తేదీ
సాయంత్రము 6 గంటల ఆయుర్వేదవైద్యశాలను కొనసాగిం
చుట కుడపాయముల నూచించుట కొరకుXXII మునిసిపలు
విభాగమున నివసించు ప్రజలసభ జరుగును. ఆసమయమున ఎస్.
క్రినివానయ్యగారు రధ్యక్షుల వహించురు. డి. బి. ఎల్. ఎ.
గోవిందరావువయ్యరు ఖా.బ.మహమ్మదు ఉస్మాన్ సాహెబు
బహదరు, కె.బాలసుబ్రహ్మణ్యయ్యరు, వి. వెంకటేశ్వర
కాశ్మీలు సామివెంకటాచలం చెట్టియారు వి. జి. నానాదేవ
పిల్లగారు ర్ధపన్యసించెదరు.

శుద్ధా బద్ధము

నిన్నటి ‘తెంగాలీ’ పత్రికలో సంపాదకీయ వ్యాసములో
సిక్రిందివ్యాసా ప్రచురింపబడెను.

‘పత్రిక’ ప్రభుత్వము

నిరాకరణోద్యమ నూతనదశ

‘అమృత బహుపత్రిక’ యీమధ్య ప్రచురించిన వ్యాస
ములకై ప్రభుత్వమువారికి ధీమాపణపుత్రమును సమర్పించి యొక
ముందు వాచుటలో తక్షణాగ్ర త్రతో నుండునని చెప్పియుట
మాకు గూఢమైన కబురు తెలియచున్నది. ఈధీమాపణపుట్టు
యేమియు బాగుగ లేదనియు, సిగ్గుపాటనియు, కొందఱు
కొనుచున్నారు. ఎట్లున్నను ఇట్లుంటు తెంగాలీలో అసహ
యోద్యమ బలమున మంచి యంశమే.

వైస్యారాజాగారి అంశములు అందములని వేరుగ తెప్పన
క్కరలేదు. ఒహా! మరచిపోయితి. తెంగాలీ పత్రిక శుద్ధా బద్ధము
ల ప్రచురింపవేయుటలో సేగ్రాంజనదిగదా. ‘తెంగాలీ’ వారి
కేగూఢివార్త నెవరు పంపగో మాకు తెలియకున్నది. (అమృత
బహు పత్రిక)

బుదరు కేసులు:—బుదరునందు విచారణ జరుగు
చున్న రాజద్రోహకేసులు కెండింటిలో ముద్దాయిలుగా నున్న
మహమ్మదు యూకనకును, మరల బాలసుబ్రహ్మణ్య గుప్తగారికి
చెరి 18 మాసములు కఠినశ్రమ విధించినట్లు తెలియచున్నది.

విజయనగరం మహారాజ కళాశాలా పత్రిక:—
ఈ పత్రిక ప్రాధెనరు బుర్రా శేషగిరిరావు పంతులుగారిచే
మూడుమాసముల కొకమారు ప్రచురింపబడుచుండును ఇపుడు
మొదటిసంచిక వెలువడినది. ఒకభాగమున ఆంగ్లభాషావ్యాస
ములను, మఱియొకభాగమున ఆంధ్రభాషావ్యాసములును. గల
వు. పాచీన చారిత్రము గూర్చియు భావనగూర్చియు చక్కని
వ్యాసములు కొన్ని ప్రచురింపబడినవి.

జూ వ లె ను.

నెల 1 కి రు 100 లు మొదలు రు 500 లు వరకు
జీతము పుచ్చుకొని పనిచేయుగల ఏజంటు కావలెను. ధరావత్తు
క్రింద సామ్యకట్టవలెను రెండుజాతులు స్థాపుతో దరఖాస్తు
పరిపుకొనవలెను.

X పత్రిక

(8271) సామ్యభాష్య నెం. 212, మదరాసు.

మదరాసు కార్పొరేషను
నోటీసు.

తండ్రు కావలెను.

కార్పొరేషనువారి ఎడ్లకు 1922-వ జరిగెం
జనవరి (10-1-1922 మొదలు 10-2-1922)
నెలకు కావలసిన 125,000 పాను అ
జలవలు సప్లయచేయుటకు ధరల కట్టిన ఈ క్రింద
చేవ్రాలుచేయుబడిన వారివలన ఈనెల 10-వ తేదీ
తేద్యాపూం 3 గంటలవరకు అంగీకరించబడును
కలితందరను ఒక కవరులో అతికించి కవరు వైప
‘జలవలు సప్లయచేయుటకు తుండ్రు అని వ్రాసి
వంకవలెను. మాదిరిలు పెద్ద తెల్లనీసా బుద్దలో
వేసి కాగితా సీలుచేసి దంపురు యు 500 లు
ధరావత్తు కట్టవలెను. ఏ తుండ్రుదారుని ధరలు
అంగీకరింపబడునో అతడు 1922-వ జనవరినెల
10-వ తేదీ మొదలుకొని 1-22-వ ఫిబ్రవరినెల
10వ తేదీ లోగా కమిషన్లుకాలల చీఫ్ మాజిరిగ
ఒకడంటు గారివలన, ఏయే తారీఖునందు ఎన్ని
పానులు జలవలు యివ్వవలె నని ఏర్పాటు చేయ
బడునో, వాటిని అంతయు సెంట్రల్ గ్రామ్ డిపో
అయిన ట్రిటెల్ యన్ టేసిగవద్ద, నిర్ణయకాలము
నందు దలివరి చేయుటకు ఇబ్బదాను.

జయముందిన తుండ్రుదారుడు వై వరత్తు
ప్రకారము, కాను నెరవేర్చునట్లు తుండ్రులు
అంగీకరించిన కి దినముల లోపల అగ్రిటుంటు
వ్రాసి యియ్యవలెను.

బుద్దను కాగితా తుడిలించినప్పుడు, చిర
తేకి వచ్చుటకు ఏలగ నుండుటకై, మార్కాటు
భాగమువరకే వాటిని నిండించవలెను.

కాల్పితమొకటి } సి. సింగార వేలు మొదలి
జనరాను కార్పొరేషన్ }
12-1921. కాల్పిత అధికారి

గంధిమహాత్ముడు

దేశమునుండి వెడలబట్టబడునట్లు సలహా

నవంబరు 19:—పార్లమెంటుసభయందు సర్. సి. యేటుగారు కరాచీలో శత్రువిధింపబడిన మహాత్ముడాలిమేకతాలిగా

మాటలాగారు.—మహాత్ముడాలిమేకతాలిగారు సంయుక్తపక్షాలలోని రాంపుర సంస్థానపు పౌరులు. మిగిలిన శత్రు

సర్ డబ్ల్యు. డెలిగేట్ గారు:—గాంధిగారిని తనస్వజ్ఞక సంస్థానములోనికి వెడలబట్టిన బాగుండుకేమో ఆలోచించే

అధ్యక్షుడు:—ఈ ప్రశ్న ప్రభుత్వమును సంబంధించి నదికాదు.

గాంధిబోపి

సర్. సి. యేటుగారు:—దేశమునందు ప్రభుత్వోద్యోగులు గాంధిబోపిలను ధరించుచున్నారా? వీరివిధమున బోపిలను

మాటలాగారు:—బొంబాయి నుండి బోపిలను ప్రభుత్వోద్యోగులు గూడ ధరించుచున్నట్లు వారు తెలిసెను. ప్రోత్సేయక నిలిచి

లాహారుమునిసిపాలిటీకి ఖద్దరు

సర్. సి. యేటుగారు:—లాహారు మునిసిపాలిటీలో అగ్నిపటాలమునకు నూపరెండెంటుగానున్న న్యూరెండుగారిని

మాటలాగారు:—మునిసిపలసంఘమువారు తమ యుద్యోగులందరను ఖద్దరుకాకియూరిఫారము ధరింపవలెనని తీ

WANTED.

Clerks on Rs 25 to 200 P. M. Cash Security essential.

Apply with 1/2 as. stamp to

Z C/o ANDHRA PATRIKA.

(3271) POST BOX No. 212, MADRAS.

నోటిసు

(3274)

ఇందున నకల జనులకు తెలియజేయడ మేరకుగా యీక్రింది సంతకము చేసిన నేను క్రిక్కుమలైన ఫుల్లంపేట

అవ్వారు త తయ్యగారి పిచ్చయ్య.

2-11-1921.

ఫుల్లంపేట.

వృత్తాంత లేఖలు

ఒక విజ్ఞప్తి

మాకు ఉపవిలేఖకులుగా నుండెదనని ఆశీర్వాదము వ్రాసి యున్నారు. మా ఆశీసునుండి తిరిగి జవాబు లందుకొననివారు

వేంకటగి వార్తలు

యూనియన్ బోర్డు

డిసెంబరు 2:—మొన్న 30-11-21 వ తేదీన వెయ్యూనియన్ బోర్డు సమావేశమై యా క్రిందితీర్మానమును ఏకగ్రీవ

“1921 వ సం॥ డిసెంబరు 15 తేదీ లగాయతు వేంకటగిరి యూనియన్ బోర్డులో సాకాయితండ్రికాని కల్లులండ్రికాని

కల్లుకేసు

ఇటీవల కల్లులండ్రికాని యేలములో అపజయము నొందిన పిమ్మట గవర్న మెంటువారు పెండ్లపల్లెతి చెట్టినపుడు, పెండ్ల

కాంగ్రెసు ప్రచారము

కడచినరాత్రి శ్రీమతిశాలసర్వతి అమ్మగారు సీయూరలోకనభాగినించిరి. ఆ నేక వేలజనుల సభనలంకరించిరి. శ్రీమతి

తిరుపతి

నవంబరు, 20:—28-11-21 తేదీ సాయంకాలము తిరుపతి రేడియోగూములో చీరాల పురవాసులగు శ్రీయుత మహా

చీరాల-పేరాల

శత్రులు-విడుదలలు

డిసెంబరు 1:—మునిసిపల్/పన్ను చెల్లింపవలయునట్లు ఆరు వారములు విడిశత్రు విధింపబడి రాజమండ్రిజైలున కంపబడిన శ్రీ

మానె పానకాలుగాకి ఇంటిపన్ను చెల్లింపవలయును. 20- రోజులు విడిశత్రు చేసినారేగాని జైలునకు పంపలేదు. శీరాల

సంయుక్త రాష్ట్రముల కాననసభ:— 2 వ తేదీన జరిగిన సభలో రాష్ట్రపత్యాదాయమునుండి యండియో దొరతనమునకు

స్వార్థత్యాగముయొక్క సిద్ధాంతము

శ్రీ అరవిందుని యభిప్రాయములు

“కర్మయోగముయొక్క దేశము” అను గ్రంథమున నున్న వ్రాయుచున్నాడు.

స్వార్థత్యాగము యొక్క ప్రతిభ యన్ని దేశములకును, సందర్భాని సామాన్యమైనది కాదు. అదియును. అది యయూర్వ మైనది. అదియే మానవజాతియొక్క వృద్ధిబొందునని నీతినివ యములకు బుచ్చుచుంటిది. కేవల మాత్రమే గౌరవమునందే నమ్మి మృగప్రాయములమైయున్న మనము మెల్ల మెల్లగ నీమాయను వదిలి “నేను” అనుదానినే బొత్తిగ మరచి తద్వారా వైకల్య మును పొందఁబ్రయత్నించుచున్నా మనుట కిదియొక చక్కని నిదర్శనము. ఒక దేశంపాపకార్యము లొనరించినను స్వార్థ త్యాగము చేయకలిగిన వాడేవడత్యము విడిచినవాడే యగును. అట్టి యాతడికిన సామాన్య మానవులకంటె సుతీక్ష్ణవృద్ధిగలటకు తగినయోగ్యతను పొందుచున్నాడనుట కట్టి సంత యము నుండనేరదు. ఒక్కమనుష్యునివలన మిటులుండ నొకదేశములోని ప్రజలందఱు కేకభావముతో స్వార్థత్యాగము చేయకలిగిన దానిభావితక దృఢముగ దానియరచేతితో నున్న దని వేయక వక్కా జింపవలయునా?

స్వార్థత్యాగము స్వయముగగాని, స్వలాభనిమిత్తముగాని యెటులుండవలెనను మనయునికియొక్కస్థితియే యగును. అనిమాన వులయందు క్రమముగనే వృద్ధిబొందును. అదిప్రపంచమున స్వలాభనిమిత్తమే యుండును. ఎట్లన నొకడితరుల త్యాగమువలన కూడ తాను లాభము పొందవలయుననియె తలచును. ఇచ్చుది మెట్టి మొదలు తల్లితనకెక్కువను దనురాగముచే త్యాగము మాప గలిగియుండును. పిదప నిదిపురుషుని సమీపించును. ఎటులన నొకడు తనసతికొఱకు త్యాగము చేయును. ఈసహజభావము వృద్ధిపొందుచు తనభర్తయును తెలిసికొనుటకునూచన. తాను అనిన తనకరీరమును దానికి వలసినసౌఖ్యము లనియు నెంత కాలము తలచునో నంత కాలము (చీపుడు) వృద్ధిబొందక యథా సుందరలవినదే. ఎప్పుడు “తాను” అనిన సహచరు లను విడదలచుకొనడ చేయుకొనడో నప్పుడే వృద్ధిబొందుట కించి దనకాశమున్న కనవచ్చును. అట్లు కుటుంబములా నివారందరు ను తన శుభముకొఱకనియె తలచిననడ సాంఘిక జీవనమునకుఁ దోడ్పడుటచేవాగతికతకు ముఖ్యధార మనవచ్చును. మనము మనకుటుంబయోగ క్షేమనిమిత్తము, దానిని కాపాడుటకునన సర్వస్వమును, ప్రాణమునైనను గోల్పోవ సంసిద్ధులమై యుండు నంతదనుక మనలోని జీవుని నిజమైన వృద్ధి ప్రారంభింపదు. ఇంతవఱకు త్యాగ మనేకులు చేయగలిగియున్నారు. దీనికి పై కొంచము శ్రేష్ఠమైనది తి:ప్రియులారి యాత్మిగౌరవము ను గాపాడుటయు తనగృహమును రక్షించుటయునే యగును. దీని ననేకులు చేయుకలుగుదురు గాని యెల్లరును చేయగలుగు గురని చెప్పవలెను. కుటుంబమైన తోడనే సంఘమున వున్నది. కనుక కుటుంబములా తనభర్త మేమని చెలసికొనిన పిదప తన సంఘములా తనభర్త మేమని తెలియుచున్నది. ఒకనికి తన మీది బాధ్యత తనకుటుంబమునకంటెకు తాను చేసిన సంఘమున కెక్కువమని తెలిసినచే తన సంఘము వృద్ధిబొందుచున్న దని తెలియును. ఇటులనే మన గ్రామములందు మేటికుటుంబము లోని సంతతివారు తమసంఘము యొక్క మంచిస్థితిని గోరు ముండిరి. ఇచ్చటకూడమనము మన సంఘమునకుగా నెట్టిత్యాగ మునైన జూప కుతూహలగరమై యుండవలయు. అటులేయితాత దేశమునకును మనకును సంబంధ మేమియుని తెలిసికొన వల యును. మనకు స్వలాభాపేక్ష, కుటుంబలాభాపేక్ష, జాతీయలా భాపేక్ష మొదలగు నీవమైన వంతయు నంతమొంది నింకను గొప్పవైన దేశీయలాభాపేక్ష నుండుననినే మనలోని జీవుకు వృద్ధిబొందును. కనుకనే ప్రస్తుతమున స్వప్రజాభిమానమే ముఖ్య భర్తముగా నున్నది. దేవుడు మన కెల్లరకు నొక్కతె యైన భా రతమాతగ గప్పట్లుచున్నాడు. ఒకేరాజ్యపు ప్రజలుగ నుండ మొట్టమొదట గ్రీకులుఁ ప్రయత్నించిరి. పిదప మంగోలియనులు అటుతర్వాత కెల్లనానుకులు, పిదప వాల్విల కులము. అట్టి యభిప్రాయము లన్నియు చేరియే ప్రస్తుతమున నుండు తెగ శ్రేష్ఠదినవి. ఇదికూడ త్యాగాభిప్రాయమువలననే కలిగినది. అయినను వీరియన్నిటికంటెను నెరవేర్చకలసిన గొప్ప కార్యమొకటి యున్నది. దానిని కొందరే చేయునిశ్చయించిరి. అదేమన “తాను” అనుదానికి మానవకోటియని భావించుటయే.

కొందఱు మానవభావులు దయానముద్రలై మానవకోటియొక్క సంతతుకే కంకణబద్ధులై దేశముయొక్క వృద్ధినికూడ నర్పించుటకు సిద్ధులై స్వార్థత్యాగములతోనున్నారు. కాని సామాన్యజనుల కది తెలిసికొనుటకు సాధ్యపడకున్నది. జీవుడు దానినికూడ సాధ్య మొందించుటకు ప్రారంభించెను. అయిన నతడనంతవఱకు తలచెను. పండు, పండనంతదనుక, చేచియున్నాడు గాని దానికా లమునకు మునుపు పక్కమునేను బూనుకొనలేదు. ఇదియు సాధ్య మగుకాలము కచ్చును. అందుకు వలసిన చిన్నములు నియ మితసమయము రాకముననే వచ్చినవలయుల కష్టము సంప్రాప్త మగును. అట్లు వచ్చినవలయు మరల వెన్నంటిపోవలసియుం డును. మాఁపులు క్రమక్రమముగ వృద్ధి బొందవలయును గాని ముఖ్యమైన విషయములను గమనింపక త్యరపడుటలో మేలు గానింపదు.

దేశీయాత్మ యనునది దేశీయు లెల్లర స్వలాభాపేక్షల సమ్మేళనము గాఁ జేరు కానేరదు. నేను దేశమునకై నా సర్వ స్వమును, నాశుభమును, నాప్రాణము నిచ్చి దేశముయొక్క భాగ్యము, భాగ్యి, స్థానము, ఆస్తి మొదలగువాని సంపాదించి మరల నానమస్త్ర సౌఖ్యములను తిమ్మలముగ పొంద కుతూ హలము ప్రకటియింపవచ్చును. లేదా నానమస్త్రమును త్యజి చి నామాతృదేశముయొక్క గొప్పభవమును, పొంది నేనట్టి దేశ స్థుడనని గర్వపడవచ్చును. ఇచ్చియుకూడ నొకరిపై మైన స్వలాభాపేక్షలోఁ జేరినచే ప్రస్తుత దేశముల నాయకత్వము, నిరంకుశాధికారము మొదలగు హేమ్యభావము లన్ని యందుండి జనించినవే. మనకొన్న కిదేశమునందు దేశముల గర్వము, అహం భావము, అన్యాయము మొదలగువానికి కారణభూతము కూడ నిదియే. ఇదే భూర్యచక్రస్థాన మలంకరించి గ్రీకులకలు మునకు ముఖ్య కారణము. ఇందుకలననే ఆహం భావము మున్నగు హేమ్య భావములకు గొంపోయి కుదకు దేవునికి దేశమునకు లయింపజేయుట కనకాశ మొద వినవి. కనుక నిట్టి వెన్నంటికచ్చు కేసుల నాపుట కొక ప్రతి క్రియమాత్ర మున్నది. అవే దేశముయొక్క క్షేమమును మాత్రము గోరి దానికొఱకుమాత్రము ప్రయత్నపడి మానవులందరి సంతతుకై పూనుకొనకుండుటయే. ఒకదేశము మంచి స్థితికివచ్చుటకు మునుపు రెండవకలు గడవవలసి యున్నది. మొదటిది యది యేర్పడుచుండుకాలము. రెండవది భూతిగ దాని నిజస్థితినిబొంది బలము కలిగియుండునని. మొదటిస్థితి యందు ప్రతియొక్కఁడును తనదేశాభిమానమెక్కడక కలిగి యుండును. రెండవస్థితియందు తనకోరికలను కొంత తగ్గించు కొని జగన్నిశిత్యమున తృప్తి పొందియుండును. పరాధీనములో నుం దొకదేశము తన స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించ ప్రయ త్నించుచుండుటలో గొప్పబుద్ధి కలిగి కరుణామృతముచేసింది దేశాభిమానముఁ జూపుచున్నదనియే దలవలయును. తన్ను రక్షించుకొనుటకు మునుపు జగద్రక్షణ కెంతమాత్రము త్యాగము నూపినను దేశముయొక్క కోరిక నెరవేరదు.

ప్రస్తుతమున మన మీ మొదటియకస్థయం దున్నాము. ఇట్టితరణమున దేశాభిమాన మత్యావశ్యకము. ప్రతిమానవుడును కుటుంబమును తెగయును కూడ త్యాగముఁ జూపిన కాని శక్యోత్పన్నమై యున్న దేశమేష్టవలయు ననుకోరిక సఫలీ కృతము కానేరదు. ఈ నూతన మహాత్మాగ్యమునకు సంబంధించిన ప్రతిక్రియయు త్యాగమునే గోరుచున్నది. స్వదేశీయ ద్వయ మట్లుకోరికదే, పంచాయతీ విషయమట్టిదే, కేశికు విద్యయు నేమి కానేరదు. శక్యోత్తమమైన సాత్వికగోధముఁ గూడ దానినే కోరినది. వీనిలో నొకటియైనను ప్రతిమానవుడును ప్రతికుటుంబమును ప్రతితెగయు నేకభావముతో తనదేశము నకై త్యాగము చేయ సిద్ధపడియుండునయెడ పొందదగినది కాదు జపానుదేశములో సామురై పీనస్థితియందుండు వారిసద్ధిరియ టకై చేసిన ప్రకార మిట్టివల మనదేశములోని గొప్పవారినికూడ తమ యధికారములను, హేమ్యభావములను విడచాడు మను నూతన కేకలు వినవచ్చుచున్న యవి. సామాన్యముగ నెట్టి అయి వ్వుమును జూపక జనుల త్యాగాభిప్రాయము ప్రబలుటయే. పొందువులు తమకోరిక దేశమును గల్పించుకొనుచున్నారనుటకు గొప్పమాదనగ నున్నది. ఈ విషయముయొక్క సత్యము మనము ప్రారంభించిన మధ్యమముయొక్క స్వభావము కలననే కాక ప్రతియొక్క త్యాగ కార్యమును నిశ్చయించుటకు మునుపు మనను గమనింపవలసి యడిగిన చరిత్ర పరిశీలన వలనను, అనుభవమువలనను కూడ తెల్లమగుచున్నది. ఇట్టి రెంటిని ప్రయోగ ముగ నెత్తుకొనుటవలనను తమయొక్క పురికొల్పినట్టి ముద్దేశమువలనను, యెట్టి త్యాగమైన చేయగల దృఢనిశ్చయత్యము కలనను దేశీయపక్షపువారు జనులెల్లర దృష్టిపరచ గలిగి వారి

మనస్సులను, తమతో కలుపుకొనగలిగిరి. ప్రతివిషయమునకును మొదటినుండి జరిగిన నన్నిటిని విచారించవలయు ననుట కాని భవి. శక్యోత్కంఠను దానియంతయోగమును ముఖ్యకను నెరిగి త్యాగమునకు సిద్ధపడినచాటును. మనము తమ రాజ్యమును స్థాపించి వృద్ధిపొందుచు స్వాతంత్ర్య మనుభవించుచు మహా న్నిత దేశీయందుండువారి స్థితినిబట్టి పరాధీనులై వెక్కిడుముల బడుచు సంతోష మెరుగని హీనదేశమందుండువారి స్థితిని గురించి వాదించుట కానిపనియని మనస్సున గట్టిగఁ జెలిసికొన వలయును. మొదటి విషయములో ఒకని పలుమాత్ర త్యాగము చేయమనుట కనకాశ ముండదు గాని సమయము వచ్చినపుడట్లు చేయవలసియుండును. రెండవవిషయమందు దన్నునో త్యాగమున నది సిద్ధమైనది. అట్టిస్థితిలో ప్రతియొక్కఁడును తాను దేశీయప్రతి పనికని యశ్రేష్ఠమైన ఫలమును గోరుట మంచియన్ని కగానేరదు. అట్లుచేయుట కర్మానుసార ఫల మొకండు దేవుని “నేను చేయు ప్రతిత్యాగమునకును కిసఫలమును మీరిచ్చియే తిరవల యును. మీరెంతమాత్రము మాకష్టములకు ఫల మొసంగుదురని నమ్ములేము.” అనునట్లుండును. కాన నట్టియనుష్యులవలన గాని యెటువంటి యశ్రేష్ఠమువలనగాని పరాధీనములో నుండెడి రాష్ట్రములు స్వాతంత్ర్యమును బొందలేదు.

దేశ సేవ.

మొదటికూర్పు ప్రభులు కావచ్చినని గాన వలయు నో ద్వరపడుకు. గ్రంథముయొడ గల జవాదరణను బట్టి తగినన్ని ఆర్థముల కచ్చినయెడల కృత్యకటన మును గావించి 4 అశాలకే యి త్యాగము. కాని, యీ అశోగ్యదర్శియే సంపూర్ణాంధ్రీకరణ మని తెలియవగును.

శ్రీ గాంధీ మహాత్ముని ఆరోగ్యదర్శన

ప్రతి 1-3 కల రూ. 0-12-0, వి. పి. గా రూ. 1-2-0
12 ప్రతులు: రూ. 0-12-0

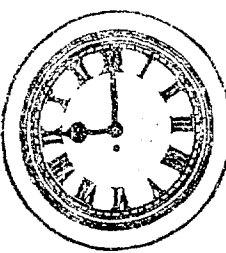
నేతు బదర్పు, మైలాపూరు, మద్రాసు.
కుష్ఠరోగ నిర్మూలమునకు
నిజమైన పూచి

అయుశ్వేదముతో గూడ ఆంగ్లేయవైద్యము, రోగ సాదృశ్య వస్తుప్రయోగ చికిత్స, ఇంతు అవ యవ ప్రయోగచికిత్స మొదలగు అనేక వైద్య శాస్త్రములు చదువుటవలన అయుశ్వేద విజ్ఞా నము మాకు బాగుగ కలిగినది. అపురూపము లగు ఓషధుల మహాత్మ్యము కర్వతవానులగు కోదులు వగైరాలవద్ద మిగుల శ్రమపడి కొన్ని అసాయములకులోనై నేర్చుకొనబడి పరిశోధింప బడినవి. అష్టాదశకుష్ఠము అన్ని అవస్థలలోను పూచీపైన కుదర్చబడును. మాదగ్గిరవుండి బొవ ధము సేవించు కుష్ఠరోగులు వారికి గుణము కను పించినకొలది వాయిదాలపైని సొమ్ము యివ్వ వచ్చును. ఆలాగు గుణము కనపించక పూర్వము గాని, రోగము కుదురవచ్చునని రోగికి నమ్మకము పుట్టకపూర్వముగాని, సామ్యేమియు నియ్య నవ సరము లేదు. ఉత్తరప్రత్యుత్తర మూలముగ నహితము కుష్ఠరోగులకు చికిత్స చేయబడును. అట్టి వారికి బొవధములు వి. పి. గా వంపబడును. అన్నిజాతుల కుష్ఠరోగములకును అందరు రోగుల కును ఒకటే దివ్య బొవధము కాదు. ప్రతిరోగి స్థితియును రోగమును ఆరోచించి అందులకు తగిన మందు యియ్యబడును.

దీప్తామయ నిర్మూల } వి. యమ్. రాజా,
నాలయము. } దీర్ఘ వ్యాధులకు ఘనమైన
భీమునిపట్టణము } (875) అయుశ్వేద వైద్యులు.

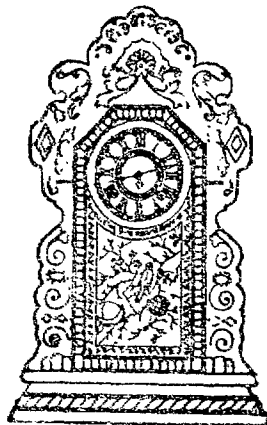
ఈ గడియారములలో నొకదానిని కొనుడు.

ఇవి అన్నియు ప్రతి ప్రయోగమునను సరియైన కాలమును చూపును, వీటిలో దేనినికొనినను మీరు తప్ప కాలమును చూపదు.

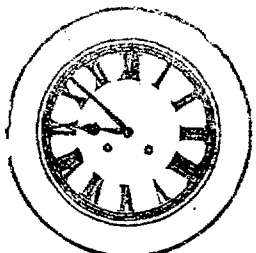

నెం 31-316. టేబుల్ గెత్.
సరియైన కాలము చూపగల
బ్రిటిష్-మేడ్ గడియారము.
మీ జీవిత పర్యంతము ఉం
డును. ధర 1-కి రూ 60

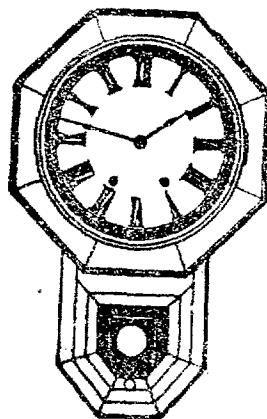
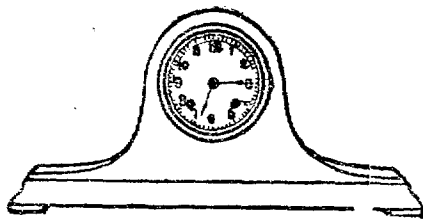
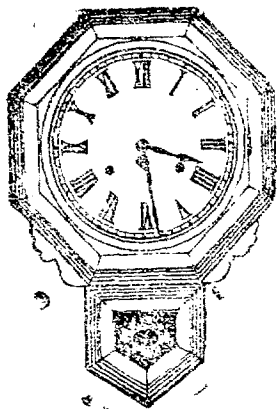
ది "కె" గడియారము,
వాటరుబరీ, వాటరు
బరీ కంపెనీవారిచే ఓరు
కట్టతో తయారుచేయ
బడినది. కిడిముల కొక
సారి లీగ మిక్కువలెను.
గంటలు కొట్టును.
6 అంగుళముల డైయలు
22 అంగుళములు ఎత్తు,
14½ అంగుళములు
వెడల్పుగలది.
ధర 1-కి రూ 24

ది "గ్రాన్యూమ్" నిజముగా ప్రత్య
యైన గడియారము. అన్ సోనియా
కంపెనీవారిచే తయారుచేయబడిన
"గ్రాన్యూమ్" ఎనిమిది దినముల
కొకసారి లీగ మిక్కువలె ను.
11 అంగుళముల డైయలు, వెండు
లముగలది, గంటలు, అర్ధగంటలు
కొట్టును. ధర 1-కి రూ 40

నెం 1106 ది డ్రాప్ ఆక్టాగన్
అన్ సోనియా కంపెనీవారిచే
తయారు చేయబడినది, 8 దిన
ముల కొకసారి లీగము యివ్వ
వలెను. గంటలు, అర్ధగంటలు
కొట్టును. 10 అంగుళముల
డైయలుగలది. అత్యుత్కృష్టమైన
గడియారము. అనేక వందలను
విక్రయించియున్నది. గాన
దేనిని తప్పక సిపార్సు చేసు
గలము.
ధర 1-కి రూ 40

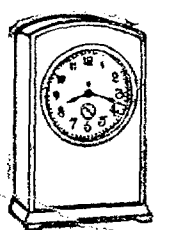
నెం 1112 గెత్ తావన్
డ్రాప్ ఆక్టాగన్ గడియారము,
ఎనిమిది దినముల కొకసారి లీగ
మిక్కువలెను. గంటలు కొట్టును.
12 అంగుళములు డైయలుగలది,
మహాగని కేసులో అమర్చబడి
యున్నది. ధర 1-కి రూ 55
నెం 1118 "తావన్ డ్రాప్
ఆక్టాగన్" గడియారము ఎనిమిది
దినముల కొకసారి లీగ మిక్కు
వలెను. గంటలు కొట్టును.
10 అంగుళముల డైయలు గలది.
ధర 1-కి రూ 50

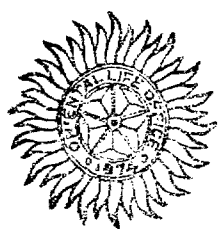
నెం 594 టైమ్ పీసు బహుమతి యిచ్చుదకు
తగినది. 7½ అంగుళముల ఎత్తు, 41/8 అంగు
ళముల వెడల్పు, 8 అంగుళముల పింగాణి
డైయలు, అరేబియా సంఖ్యలు, కోణములు
గల ఉత్కృష్టమైన తెల్లఉద్దము గలది.
ధర 1-కి రూ 80

నెం 14 అన్ సోనియా అందమైన కాలిబ్రేట్ గడియా
రము, మహాగనికట్టతో గుండ్రముగాను నున్నగాను
చేయబడినది. 9½ అంగుళముల ఎత్తు, 18½ అంగుళముల
వెడల్పు, 4 అంగుళములు తెల్లని పింగాణి డైయలు,
అరేబియా సంఖ్యలు, లీలుప్రేము, తెల్లకోణముల
గ్లాసు గలది, 8 దినముల కొకసారి లీగ మిక్కువలెను.
గంటలు, అర్ధగంటలు కొట్టును. ధర 1-కి రూ 100

నెం 598 బంగారు గిల్లచేసిన లీసరు టైమ్
పీసు, 8 దినముల కొకసారి లీగ మిక్కువలెను.
6½ అంగుళముల ఎత్తు, 8 అంగుళముల
పింగాణి డైయలు, అరేబియా సంఖ్యలు,
కోణములు, ఉత్కృష్టమైన తెల్లని ఉద్దము
గలది. ధర 1-కి రూ 80

అడినన్ అందు కంపెనీ లిమిటెడ్, మాంటు రోడ్ - మదరాసు.

ఓరియంటల్
గవర్న
మెంటు సెక్యూరిటీ

లైఫ్ అన్యూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్
1874 సం॥ స్థాపితము.
హెడ్ క్వార్టర్స్, బాంబాయి.

మానేజరు:— ఆర్. పాటర్ సన్ ఆఫీసర్

ఫస్టును రూ 5,46,00,00 వైగానే యిచ్చుది.
1920-వ సంవత్సరము నందు
వరుంబడి 91,06,388-0-11

ఇవ్వబడు జరుగుచున్న అవకాశ
లెన్సుల మొత్తము 15,44,24,596-11-8
మునుపటికంటె ఇవ్వబడు పాలిసి
దారుకు జాప్తిగా తెల్లించిన
మొత్తము 6,50,00,000

ఈ కంపెనీ తరఫున వనిచేయుటకు ఏజెంట్
కావలయును. వారు అనుభవ కాలముగ నుండి
వలయును. ధరావత్తు తెల్లించవలయును.

ధరఖాస్తు ఫారములకు యీ క్రింది విలాసి
మునకు వ్రాయుదు. 67

Apply to:—
F. E. Vaid Esq, Branch Secretary
Oriental Assurance Building,
Post Box No. 8, Madras

Big Shipments of all Sizes
OF
(2995)
Sofa Springs (English)

Received Regularly.

Immediate Deliveries Prices Lowest.

R. H. Vora & Co.

Lohar Chawl Bombay.

TELEGRAMS. TELEPHONE.
"Railstores" No. 5380.

ఆంధ్ర

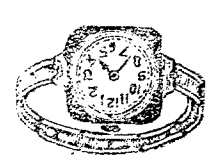
అనహాయోద్యులారా!

క్రిమినల్ ప్రొశీడర్ కోడ్ 108, 144
సెక్షనులక్రింద మీ వైన నోటీసులు జారీ
చేయబడుచున్నవి కదా! మీ రాసెక్షను
లను చూచియున్నారా? లేకున్నను

మద్రాసు సైలాపూరు
విక్టోరియా డిపో వారికి వ్రాసి
తెనుగు క్రిమినల్ ప్రొశీడర్
కోడ్ ను తెప్పించుకొని చదువును.
వెల. రూ. 6—0—0.

Rolled gold Electro-Light
Wristlet Watches

రోల్డ్ గోల్డ్ ఎలక్ట్రోలైట్
రిస్టెలెట్ గడియారములు

ఈ రోల్డ్ గడియారములు నూతనముగా సీనులో కనిపెట్టు
బడి వైభావము డైయల్ (Dial) లో
ఎలక్ట్రోలైట్ అను విద్యుచ్ఛక్తిని అను
రంబించి, అంతయు బంగారు గిల్లచేసి
యొన్నది. చూచుటకు అగల బంగా
రపు గడియారమువలె వుండును. స్త్రీ పురుషులు దీనిని చేతిలో
కట్టుకొనుటకు బహు అందముగా వున్నది. ఈ గడియారముల
యొక్క అత్యుత్కృష్టమైనగా రాత్రులయందు వైభావమున
ఎలక్ట్రీక్ డీపమువలె ప్రకాశించును. అందువలన చీకటియందు
బహు సులభముగా గంట తెలుగుకొనవచ్చును. ప్రతిగడియార
మీలో చిన్నచేతులకును, పెద్దచేతులకును, పరిచేయు బంగారు
గిల్లి స్క్విగ్ గొలుసు అంబవడును. ఒకటిని చూచినయెడల
మీరే సంతోషపడుదురు. చిత్రములో కనబడు 4 మూలల
(Square) బంగారు గిల్లి గడియారము చేతిలో కట్టుకొను
రోల్డ్ గోల్డ్ బంగారు గొలుసుతో రూ. 9-8-0.

లండన్ స్విస్ వాచ్ కంపెనీ,

హాస్టుబాక్సు నెం. 328, మాంటురోడ్, మద్రాసు.

వనాపధివరన్సరిల్లా

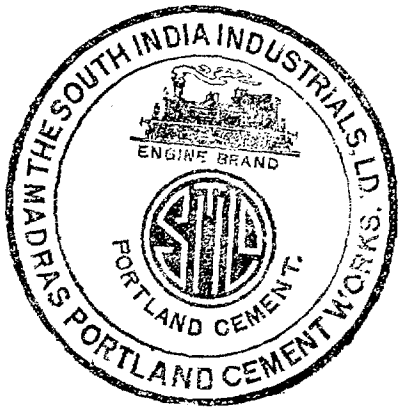
రక్తహీనతను రక్తమయొక్క మిక్కుధరను పోగొట్టు
బంతుందు శేరన్నిక గాంచినది. ధర 1-10-0

ఇండియా సిల్కానందు ఎచ్చటికైనను రహాలాభిర్చి
ప్రతిరూపగా వంతుడును. (2978)

విలాసము పి. డి. సావంత్
నెం 144 ఫనసవాడీ బాంబాయి.

ప్రఖ్యాతిపొందిన మాయొక్క

“బ్రాండ్ పోర్టులాండ్ సిమెంటు” “ENGINE” BRAND PORTLAND CEMENT

గవర్నెంటు డిపార్టుమెంటులు
హిందూ రాజ్యములు
గనులుత్రొవ్వ కంపెనీలు
కంట్రాక్టరులు

మదరాసు కార్పొరేషన్
మదరాసు పోర్టు ట్రస్టు
మునిసిపాలిటీలు
ఇండ్లుకట్టువారు

అందరును విశేషముగా వాడుచున్నారు. ఏలననగా:—

1. మాయొక్క “ఇంజిన్” బ్రాండు పోర్టులాండ్ సిమెంటు శుద్ధమైన మూలకస్తువులతో చేయబడుచున్నది.
2. బ్రిటిష్ స్టాండర్డ్ స్పెసిఫికేషన్ (British Standard Specification) ప్రకారము శుద్ధముగా చేయబడుచున్నది.
3. అనేకరకముల చేయక, పిక్క, పేరకము ఎంతదాగుగా చేయవచ్చునో అంతదాగుగా చేయబడుచున్నది. ప్రతిష్ఠిత కారణములచేత అందరును దీనినికొని కట్టడములకు వాడుచున్నారు. కట్టడముల బలమి సిమెంటుతో చేయబడుచున్నది.

సిమెంటు తీయవచ్చుచు “ఇంజిన్” బ్రాండు అడిగి తీసికొనినయెడల కట్టడములందు ఏలోపములు కలుగ నేరవు. సిమెంటు వాడుటయందు ఏసందేహములు యుండినను మాకు వ్రాసిన వివరముగా వ్రాయగలము.

ది మదరాసు పోర్టులాండ్ సిమెంటు వర్క్స్

సొంతదారులు:

ది సౌత్ యిండియా యిండస్ట్రియల్స్, లిమిటెడ్

పోస్టు పెట్టె 101, మదరాసు.

THE MADRAS PORTLAND CEMENT WORKS

Proprietors.

THE SOUTH INDIA INDUSTRIALS, LTD.

(8049)

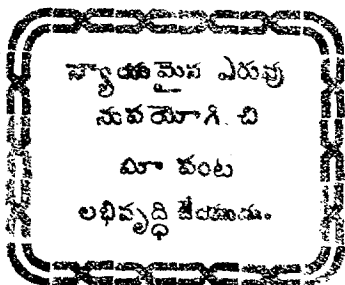
Post Box 101, MADRAS.

International Ad. Service. S-83.

మా ప్రత్యేక పు

ఫర్టిలైజరులను

వడ్డు, చెలకు, జొన్నలు,
టెంకాయ, పొగాకు
ములగు కంటలను
వండించుటకు
ఉపయోగింపుడు.

చేపలపొడి యంత్రములచే
తయారుచేయబడిన
చేకల ఎలుపు
ఎముకల పొడి
ములగు వాటినికూడ
ఉపయోగింపుడు.

ఇతర వివరములకు భరణము ఈ క్రింది చిరునామములకు వ్రాసిన తెలుపుమును:—

ఇండియన్ ఫర్టిలైజర్స్ లిమిటెడ్.

త్రిచూరు. (మలబార్ కోస్టు)

INDIAN FERTILISERS, Limited.
TRICHUR. (Malabar Coast)

లేక మెసర్స్ మద్రాస్ చలమయ్య, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా ఎన్. డి. కృష్ణాజిల్లా, ద్వారక, మధురజిల్లా. సి. ఆర్. రామచంద్రారావు, ఫోర్ట్, నామకల్. టి. ఆర్. రామమణి, శ్రీపెరంబుదూరు, చెంగల్పట్టుజిల్లా. ఆర్. పిల్లలోకాచారి, తిరువారి, తంజావూరు జిల్లా. టి. ఎన్. వెంకటేశ్వరయ్య, సవాస్తిగామం, తిరునల్వేలిజిల్లా. 3013

నివ్వమగ కయారచేయబడిన కాత్రియ టేవభములు.
ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీలో దొరకును.
తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని
క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.
మేనేజరు, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ,
19, హాంస్ రోడ్, హంటురోడ్ - మదరాసు.

ఆ మూల్యగ్రంథములు (849)

- (1) అర్థకాత్రియము కల రు 1-4-0; (2) స్వరాజ్య కర్పణము 0-8-0; (3) యాగంధరవిజయము(నవల) రు 2-4-0
 - (4) కవీని (నవల) 1-4-0; (5) రామకీర్తన ఉపకము 0-8-0.
- యం. ఆర్. కృష్ణారావు అందు కో., నల్లూరు.

గలబలము లగలబలము

వైద్యరత్న పండిత,

డి. గోపాలాచార్యగారి

(స్త్రీల మదమూర్ఖులకు
సిద్ధాపదము)

యూరేతులకు స్త్రీలకు ననేక కారణము
లచే గలుగు అపహ్లాములను, మూర్ఖులను గా
కేయ దోషములను స్త్రీలకుం గలుగుటలు తెరంగు
లగు మనోవికారములను బోధించును. గర్భిణీ
స్త్రీలు దీనినిసేవించిన గర్భాశయమునకు మిక్కిలి
బలమును సుఖప్రసవమును గలుగును. గర్భిణీ స్త్రీ
లకు గలుగు నాంతలను కడుపులో మంటలను,
పొండులోగమును గుండెనడను బోగొట్టును.
మఱియు, ఇయ్యది స్త్రీల కేకాక మనుజు సామా
న్యమునకు సంభవించు మూర్ఖులను అపహ్లాము
లను కూడ నశింపజేయును.

బుడ్డి 1-8 రు 1-12-0.

ప్యాకింగు పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

క్యాటలాగు ఉచితము.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

41, చాచాన్ పేస్, జి. టి. మదరాసు.

(శ్రీ) తంజిలియము:

పండిట్ - మదరాసు.

అన్ని చోట్లను పంపింట్లు కావలెను.

గలబలము లగలబలము

మలయ చంద్రము.

గనేరియా అను నెగరోగమునకు ముఖ్యము.

పర్యవేక్షకుడు. పిల్లలలో పనిలేదు.
ఎలావు, లెలుపుచున్న, అను మాడు
విభముల నెగరోగమును మాడు పూ
టలలో మాన్యును. స్త్రీలకును
వ్యాధులకు కూడ ఇది రాక్షాధము.

డబ్బీ 1-8 కల 2-4-0

1 చండినీ (మలయచంద్రమున కలపానము) టోన్సు 2-0-0.

1922 కేంద్రము 1922

రంగుల చిత్రములు. ముద్దులు మాటగట్టుచున్నది. వా
రములు తెలుగులో ఉన్నది. కల 1-8 0-8-0, డబ్బు 2-0-0.
పిక్చర్ కామెయ్యువారు 4 అంశాల పోస్టుచీట్లు పంపకలెను.
నాలుగింటికి రెమ్మ, 6 కోరునాటికి పోస్టుచార్జి అధికమగును.
(ప్రతియింట నుండకగినది. కొలెక్షనుకు తయ్యమి. (1251)

గంధర్వపార్శ్వనీ, రాయలవరం, (గోదావరి)

అత్యవశ్యక స్వదేశీవస్తువులు

మంచి ఉక్కు! వెల సరసము!!

మదతచాకులు

మేలయిన బత్తాయుచాకులు, మంగళికత్తులు
వగయిరా కట్టరీ

కప్పతొలములు

లేకన వేయబడి అన్ని నైపులలోను యిత్రకినోను,
యనుమాతోను కూడా చేయబడినది.

మా కర్మాగారమున యింకా యితరవస్తువులు
అనేకము తయారగుచున్నవి.

వివరములకు వ్రాసిన భరణబాలితా పంపబడును.

వర్తకులకు సరసమైన కమీషన్ నీయబడును.

తెలియక అడ్రెసు: బి. వెంకటేశ్వర్లు అందు కో.,
“ఇండస్ట్రీస్” కట్టయ్య అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc.
వెదాపురం. వెదాపురం, (గోదావరిజిల్లా)

DUNCAN STRATTON & Co.

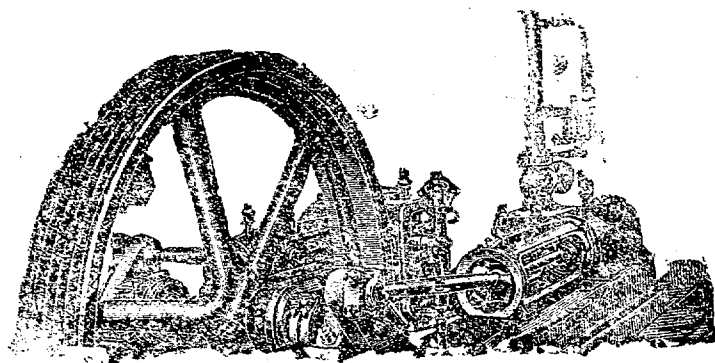
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ ఆండు కో.

(2412)

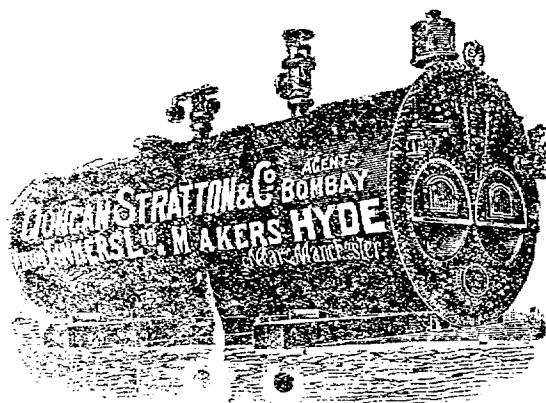
ఎంజనీర్లు, మెషిన్ రిపేరింగ్ పార్సర్లు. 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.

బాడవు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
వండును — డయామీటరు
అ. 3. మొదలు 6 అ. 6 అం.
వరకు యందును.
స్టీమ్ బోయింగు (వెవరు
80 హానులు మొదలు
1160 హానుల వరకు వండును.

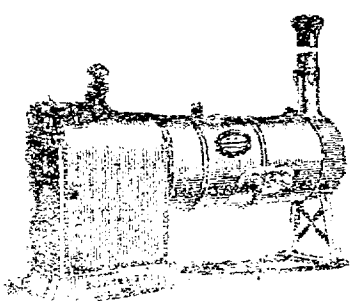

స్ట్రాటన్ స్ట్రీట్ కార్ నిష్ బాయిలర్లు.

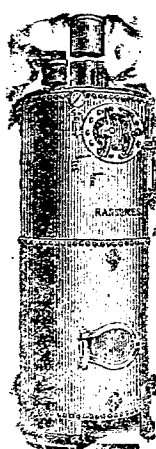

స్ట్రాటన్ స్ట్రీట్ లంకామైర్లు బాయిలర్లు.
బాడవు 23 అ. మొదలు 82 అ. వరకు వండును.

డయామీటరు 6 అ. మొదలు 8 అ. 6 అం వరకు వండును.
స్టీమ్ బోయింగు (వెవరు 100 హాను మొదలు 250 హాను వరకు వండును.

లోకో మోటివ్ బాయిలర్లు.
స్టీమ్ బోయింగు (వెవరు 80 హానులు మొదలు
100 హాను 120 హాను 150 హాను వరకు వండును.

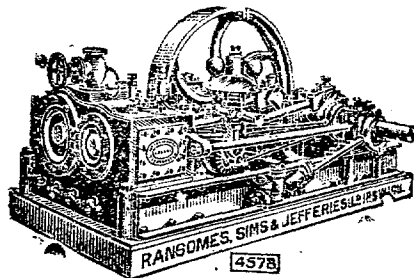

వర్టికల్ బాయిలర్లు.
స్టీమ్ బోయింగు (వెవరు 80 హానులు మొదలు
100 హానులు వరకు వండును.

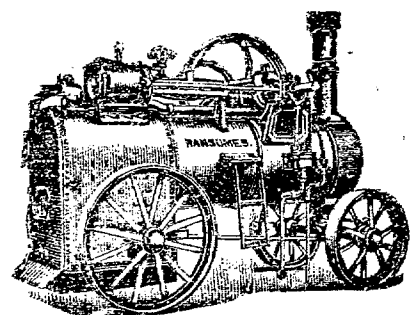
ఈ క్రింద తెలుసుబడిన వాటిని
సప్లయ చేయుదుము.
మాది జిన్నింగు మెషిన్, వాటి సామానులు
మాది వెస్టింగ్ మెషిన్
మాది స్పిన్నింగు మెషిన్
మాది పీవింగు మెషిన్
అన్ని రకముల స్టీము ఎంజిన్లు
అన్ని రకముల స్టీము బాయిలర్లు
కోల్డ్ ఫ్లక్ మిల్లింగు మెషిన్
మాన్ మిల్లు మెషిన్
మంచుగడ్డకేయు మెషిన్
వడ్డు బియ్యము చేయు మెషిన్ వాటి సామా
అన్ని రకముల వంటింగు మెషిన్లు
శాగట్లు, వ్యవసాయ సంబంధమైన కొరముట్లు
కర్రనా మాన్ వురుడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు (వైర్లు) కొరముట్లు
తేలులు వక్కు సాపు కొరముట్లు
స్టీలు సాప్టింగు, కట్టింగులు, పెడెస్టల్స్
కాట్ బరన్ ఆండు కాన్క్రెట్ బరన్ ఫుల్లిలు.
వగయిరా అన్ని రకముల సామానులు.

రైడ్ బై నైట్ కాంపౌండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజినులు.

(రాకెట్ సాఫ్ట్ మెన్ నుండి పోల్డ్ తియబడినది,
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజినులు కూడ గలవు.

హెస్టింగ్ కాంపౌండు ఎంజినులు.

పోర్ట్ బల్ స్టీము ఎంజినులు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీము వెవరు 120 హానులు గలవి.
కాంపౌండు — హై, లో వెవర్ సిలిండరు.
స్టీము వెవరు 150 హానులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక

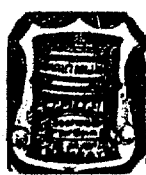
బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్సు ఇంపోర్టింగు కంపెనీ ప్రొప్రైటరు గారైన
మానేవల్లి బాపనయ్యగారి కైనను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము.

వగ్గు, శైల్యము, కుడితము, రొమ్ము కుడితము, తల నెప్పి, వాయువు నొప్పులు,
పోట్లు, బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.
చక్కని డబ్బీతో నూ మొ రూ 0—10—0; డబ్బీ 1-8 రూ 5—12—0. పోస్టుఖర్చులు కలు.

అమృతాంజనం డిపో.

109, ఫ్రెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

హనుమాన్ బొరక్కు నబ్బు చర్మ వ్యాధులను అత్యశ్చర్యకరముగా
కుదుర్చును. ఎన్. రంగనాథంశెట్టి ఆండు బ్రదరు, మద్రాసు